

Rekomendacje i Stanowiska
Prognozy makroekonomiczne i technologiczne
Rating relacji inwestorskich
Publikacje

SPIS TREŚCI

VIII EUROPEJSKI KONGRES FINANSOWY NA STULECIE – O INNOWACYJNĄ I BEZPIECZNĄ PRZYSZŁOŚĆ SEKTORA FINANSOWEGO	1
RADA PROGRAMOWA EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO 2018.....	4
REKOMENDACJE EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO 2018	7
REKOMENDACJE MAKROEKONOMISTÓW EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO: NAJWAŻNIEJSZE REKOMENDOWANE DZIAŁANIA W POLITYCE GOSPODARCZEJ POLSKI DO 2021 ROKU.....	8
REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE Z WYZWAŃ IT STOJĄCYCH PRZED POLSKĄ BANKOWOŚCIĄ	11
REKOMENDACJE W OBSZARZE CYBERBEZPIECZEŃSTWA SEKTORA FINANSOWEGO.....	14
JAK FINANSOWAĆ MIESZKALNICTWO W POLSCE?	16
ANTYCYKLICZNE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU RYNKU NIERUCHOMOŚCI.....	18
RYNEK EUROOBLIGACJI W POLSCE	20
PRZYSZŁOŚĆ ZIELONYCH OBLIGACJI W POLSCE.....	23
WIĘCEJ RYNKU W STOPACH REFERENCYJNYCH – MNIJ RYZYKA SYSTEMOWEGO.....	25
RESTRUKTURYZACJA FINANSOWA PRZYJAZNA DLA BIZNESU	27
WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE	31
AKADEMIA EFC.....	32
POLAND CAPITAL SUMMIT	34
PROGNOZY MAKROEKONOMICZNE I TECHNOLOGICZNE, RATING RELACJI INWESTORSKICH, STANOWISKA, PUBLIKACJE ..	35
MAKROEKONOMICZNE WYZWANIA I PROGNOZY DLA POLSKI – EKSPERTYZA EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO	36
PROGNOZY I WYZWANIA TECHNOLOGICZNE PRZED SEKTOREM FINANSOWYM W PERSPEKTYWIE ŚREDNIOOKRESOWEJ	42
BADANIE I OCENA RATINGOWA EKF INVESTOR RELATIONS SPÓŁEK GIEŁDOWYCH Z WIG 30.....	44
STANOWISKA EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO W MIĘDZYNARODOWYCH KONSULTACJACH.....	48
PUBLIKACJE EKF 2018	50

KALENDARIUM 2018/2019, STATYSTYKI	53
KALENDARIUM 2018/2019	54
UCZESTNICZY EKF 2018.....	56
EKF 2011-2018 W LICZBACH.....	56
EKF 2018 W OBIEKTYWIE.....	57
ORGANIZATORZY I PARTNERZY	85

VIII EUROPEJSKI KONGRES FINANSOWY NA STULECIE – O INNOWACYJNĄ I BEZPIECZNĄ PRZYSZŁOŚĆ SEKTORA FINANSOWEGO

W trzecim tygodniu czerwca, w dniach 18-20 czerwca 2018 roku, w Sopocie odbył się VIII Europejski Kongres Finansowy. Z uwagi na fakt, że przypadł on w roku szczególnym – w setną rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę – hasło przewodnie Kongresu brzmiało: „Na stulecie – o innowacyjną i bezpieczną przyszłość sektora finansowego”.

Na program trwającego trzy dni Kongresu złożyło się ponad czterdzieści sesji plenarnych, dyskusji panelowych i debat okrągłego stołu, podczas których dyskutowano o kluczowych dla gospodarki szansach rozwoju i wyzwaniach. Jednym z ważniejszych celów tych debat było także wypracowanie rekomendacji dotyczących bezpiecznego rozwoju sektora finansowego i całej gospodarki.

Podczas otwarcia Kongresu odczytano list premiera Mateusza Morawieckiego, który podkreślił znaczenie tego wydarzenia oraz przekazał uczestnikom Kongresu życzenia: „Kongres ma istotny wkład w kreowanie naszej rzeczywistości poprzez opracowywane na nim rekomendacje. Ten dorobek merytoryczny wielokrotnie stał się przyczynkiem do zmian wpływających pozytywnie na życie naszych obywateli. Życzę nam wszystkim, byśmy w kolejnych latach obserwowali udane wdrażanie konkretnych praktycznych rozwiązań, które swój początek miały na tym wydarzeniu”.

Prezes Narodowego Banku Polskiego Adam Glapiński również skierował do uczestników Kongresu pismo, w którym stwierdził: „Tegoroczny Europejski Kongres Finansowy odbywa się pod hasłem «Na stulecie – o innowacyjną i bezpieczną przyszłość sektora finansowego». Jako prezes Narodowego Banku Polskiego w pełni podpisuję się pod tymi życzeniami na stulecie naszej niepodległości”.

Kongres zainaugurowało wystąpienie minister finansów Teresy Czerwińskiej. Podkreśliła ona, że stabilność sektora bankowego jest szczególną wartością, o którą wszyscy muszą zadbać. Zaznaczyła, że niezmiennie ważnym wyzwaniem dla polskiej gospodarki jest „utrzymanie wysokiego i trwałego tempa rozwoju gospodarczego”. Można je osiągnąć poprzez wzrost innowacyjności, gdyż budowanie konkurencyjności opartej na niższych kosztach pracy, jakie dotąd było stosowane, już nie wystarcza.

Sesję plenarną otwarcia poprowadził Jan Krzysztof Bielecki, przewodniczący Rady Programowej EKF, a wzięli w niej udział prezesi kluczowych instytucji finansowych w Polsce. W wystąpieniach przywoływali oni najważniejsze w ostatnich stu latach sukcesy polskiej gospodarki. Zastanawiali się również nad tym, czy większym wyzwaniem dla rodzimej gospodarki była transformacja po 1918, czy po 1989 roku.

Druga sesja została poświęcona rewolucji technologicznej w sektorze finansowym. Jej uczestnicy – przedstawiciele globalnych koncernów technologicznych oraz think tanków – w toku rozmów byli zgodni: banki uczestniczą obecnie w czwartej rewolucji przemysłowej i będą musiały walczyć o rynek z firmami technologicznymi. Nie zabrakło dyskusji na temat poprawy bezpieczeństwa na rynku finansowym i jego skutecznej ochrony przed cyberprzestępczością.

Nad programem Europejskiego Kongresu Finansowego pracuje nieustannie Rada Programowa, w której są osoby reprezentujące instytucje na co dzień współpracujące, ale i również konkurujące ze sobą na rynku. Jednoczy nas jednak chęć, aby dyskusja środowiska świata finansów była maksymalnie otwarta i szczerą. (...) Chcemy, aby jednym z istotnych wyróżników Kongresu, było to, że jest on miejscem rzetelnej, niezależnej myśli.

Jan Krzysztof Bielecki
Przewodniczący
Rady Programowej
Europejskiego Kongresu
Finansowego

”

Podczas trzeciej debaty paneliści rozmawiali o zmianach zachodzących na rynku pracy. Zwrócili uwagę na rozwój sztucznej inteligencji i różnice pokoleniowe oraz rolę młodego pokolenia we współczesnych modelach zarządzania biznesem.

W kolejnych dwóch dniach odbyły się równoległe debaty i warsztaty w głównych obszarach tematycznych EKF:

- Makroekonomiczne i technologiczne wyzwania dla sektora bankowego
- Innowacje i ich wpływ na modele biznesowe instytucji finansowych i ryzyko systemowe
- Modele wsparcia rozwoju przedsięwzięć innowacyjnych
- Biznes i ryzyko na rynku finansowym
- Atrakcyjność i ryzyko inwestycyjne na polskim rynku nieruchomości
- Finansowanie mieszkalnictwa
- Strategia rozwoju rynku kapitałowego
- Finansowe uwarunkowania zrównoważonego rozwoju gospodarczego
- Restrukturyzacja finansowa przedsiębiorstw w kryzysie
- *Moral hazard* plagą XXI wieku

W bieżącym roku Europejski Kongres Finansowy rozpoczął sporządzanie „Makroekonomicznych ekspertyz i prognoz dla Polski”. W czasie spotkania w Sopocie zaprezentowano pierwsze prognozy dotyczące wybranych wskaźników makroekonomicznych, wskaźników sektora bankowego oraz mapy najważniejszych zagrożeń dla koniunktury gospodarczej i stabilności systemu finansowego do 2021 roku. Przyjęto, że prognozy EKF będą przedstawiane dwa razy do roku, w czerwcu i grudniu.

Podczas EKF na podstawie wyników przeprowadzonego wcześniej badania przedstawiono także prognozy zagadnień najsilniej wpływających na technologię w sektorze bankowym w perspektywie najbliższych kilku lat.

Wyniki obu badań posłużyły podczas Kongresu za punkt wyjścia debat okrągłego stołu na temat wyzwań makroekonomicznych oraz technologicznych.

Zwienieczeniem tej części Kongresu była dyskusja prezesów największych polskich banków nad najbardziej realnymi zagrożeniami, ale też i szansami stojącymi przed polskim sektorem bankowym, którymi są: kwestie inwestorskie, jak

rentowność rynku finansowego w stosunku do kosztów pozyskiwania kapitału oraz potrzeba konsolidacji, a także kwestie związane z postępem technologicznym – cyberbezpieczeństwo oraz konieczność dostosowania się do mobilności klientów i postępującej digitalizacji. Interlokutorzy starali się przewidzieć reakcje krajowych banków na te wyzwania i nakreślić prawdopodobne scenariusze. Ocenili także wpływ przewidywanych zmian na biznes i ryzyko w bankach, jak również ich możliwe konsekwencje dla stabilności systemu finansowego i zrównoważonego rozwoju gospodarki.

W czasie trwania EKF ogłoszono wyniki pierwszej pilotażowej edycji „Ratingu relacji inwestorskich spółek giełdowych z WIG30”. Oprócz promowania i premiowania transparentności w spółkach rating służy wyznaczaniu standardów polityki informacyjnej i komunikacji z inwestorami sięgających dalej niż te wymagane przez prawo. Badanie będzie aktualizowane i publikowane co roku podczas Europejskiego Kongresu Finansowego.

Tegoroczny Kongres ubogacali imprezy towarzyszące: organizowany po raz drugi Poland Capital Summit, w tym roku koncentrujący się na problematyce inwestycji na rynku nieruchomości, oraz piąta już edycja Akademii EFC – projektu skierowanego do młodych Polaków: wybitnych studentów i absolwentów z uczelni polskich oraz zagranicznych, zainteresowanych tematyką finansów. W ramach spotkania Akademii EFC w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku odbyła się m.in. otwarta dla mieszkańców Trójmiasta debata nad problemami, jakie dla Polski i Europy niesie kryzys demograficzny.

Na zakończenie Kongresu przedstawione zostały Rekomendacje VIII Europejskiego Kongresu Finansowego dotyczące najważniejszych wyzwań dla polskiego sektora finansowego. Rekomendacje EKF to już tradycja – wielokrotnie znajdowały one zastosowanie w nowelizacjach regulacji prawnych i w życiu gospodarczym.

Dorobek merytoryczny Europejskiego Kongresu Finansowego po ośmiu latach działalności to: siedemdziesiąt osiem Rekomendacji EKF, dwadzieścia siedem Stanowisk EKF w międzynarodowych konsultacjach oraz dwadzieścia cztery Publikacje EKF.

Kolejna, dziewiąta już edycja Europejskiego Kongresu Finansowego odbędzie się w dniach 3-5 czerwca 2019 roku w Sopocie.

W latach 20-tych ubiegłego wieku trzeba było dopiero stworzyć instytucje rynku finansowego, które tak naprawdę stały się podwalinami dla obecnego systemu finansowego w Polsce.

Paweł Borys
Prezes Zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.

”

Tworzenie systemu finansowego w latach 20-tych ubiegłego wieku było trudniejsze ponieważ Polacy nie mogli liczyć na pomoc zagraniczną. Zupełenie inaczej było po roku 1989, gdy Polska otrzymała merytoryczne wsparcie np. od Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Anna Trzecińska
Wiceprezes Narodowego Banku Polskiego

”

RADA PROGRAMOWA EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO 2018

**Jan Krzysztof
Bielecki**

Przewodniczący
Rady Programowej
Europejskiego
Kongresu Finansowego

Piotr Alicki

Prezes Zarządu,
Krajowa Izba
Rozliczeniowa S.A.

Brunon Bartkiewicz

Prezes Zarządu,
ING Bank Śląski S.A.

Michał Cebula

Prezes,
Heritage Real Estate

Mariusz Cholewa

Prezes Zarządu,
Biuro Informacji
Kredytowej S.A.

Michał Chyczewski

Wiceprezes Zarządu,
p.o. Prezesa Zarządu w latach
2017-2018, Alior Bank S.A.

Grzegorz W. Cimochoński

Partner, Lider Doradztwa
Strategicznego dla Sektora
Finansowego dla Europy
Środkowej, Deloitte

Bartosz Ciołkowski

Dyrektor Generalny
polskiego oddziału
Mastercard Europe

Beata Daszyńska-Muzycka

Prezes Zarządu,
Bank Gospodarstwa
Krajowego

Joschka Fischer

Honorowy Przewodniczący
Rady Programowej
Europejskiego Kongresu
Finansowego

Jacek Fotek

Wiceprezes Zarządu,
Giełda Papierów
Wartościowych
w Warszawie S.A.

Jerzy Gajewski

Prezes Zarządu, Grupa NDI S.A.

Przemysław Gdański

Prezes Zarządu,
Bank BGŻ BNP Paribas S.A.

Tomasz Gibas

Doradca
ds. ekonomicznych
w Przedstawicielstwie
Komisji Europejskiej
w Polsce

Maciej H. Grabowski

Prezes Zarządu,
Centrum Myśli
Strategiczných

Mirosław Gronicki

Niezależny konsultant
ekonomiczny, Minister Finansów
w latach 2004-2005

Jerzy Hausner

Profesor, Katedra
Administracji Publicznej,
Uniwersytet Ekonomiczny
w Krakowie

Zbigniew Jagiełło

Prezes Zarządu,
PKO Bank Polski

Krzysztof Jajuga

Profesor, Katedra Inwestycji
Finansowych i Zarządzania
Ryzykiem, Uniwersytet
Ekonomiczny we Wrocławiu

Paweł Jakubik

Dyrektor ds. Transformacji
Cyfrowej w Chmurze, Microsoft

Krzysztof Jedlak

Redaktor naczelny,
Dziennik Gazeta Prawna

Mirosław Kachniewski

Prezes Zarządu,
Stowarzyszenie
Emitentów Giełdowych

Jacek Karnowski

Prezydent Miasta Sopotu

Stefan Kawalec

Prezes Zarządu,
Capital Strategy

Andrzej Kopyrski

Wiceprezes Zarządu,
Bank Pekao S.A.

Iwona Kozera

Partner EY, Lider
Doradztwa Biznesowego,
Europa Centralna
i Południowo-Wschodnia

Jarosław Kroc

Prezes Zarządu,
Accenture

Michał Krupiński

Prezes Zarządu,
Bank Pekao S.A.

Grzegorz Kuliszewski

Dyrektor Sektora Finansowego,
IBM Polska Sp. z o.o

Stacey Ligas

Szef działu audytu instytucji
finansowych, szef sektora
finansowego w Polsce i w CEE,
KPMG

Waldemar Markiewicz

Prezes Zarządu,
Izba Domów Maklerskich

Tomasz Mironczuk

Prezes Zarządu,
Instytut Rynku Finansowego

**Małgorzata
O'Shaughnessy**

Dyrektor Zarządzająca
Regionem Europy
Środkowo-Wschodniej,
Visa

Sławomir Panasiuk

Wiceprezes Zarządu
Krajowego Depozytu Papierów
Wartościowych S.A. oraz Izby
Rozliczeniowej KDPW_CCP

Wojciech Paprocki

Profesor, Katedra
Transportu, Szkoła Główna
Handlowa w Warszawie

Leszek Pawłowicz

Dyrektor Gdańskiej
Akademii Bankowej

Tomasz Pisula

Prezes Zarządu,
Polska Agencja Inwestycji
i Handlu S.A.

Andrzej Reich
Doradca
Przewodniczącego
Komisji Nadzoru
Finansowego

Andrea Renda
Senior Research Fellow and
Head of Regulatory Policy, CEPS

Małgorzata Rusewicz
Prezes,
Izba Gospodarcza
Towarzystw Emerytalnych

Sławomir S. Sikora
Prezes Zarządu,
Bank Handlowy
w Warszawie S.A.

Jacek Socha
Wiceprezes, Partner,
PwC

Zdzisław Sokal
Prezes Zarządu,
Bankowy Fundusz
Gwarancyjny

Iwona Sroka
Członek Zarządu,
Murapol S.A.

Michał Stępniewski
Wiceprezes Zarządu
Krajowego Depozytu Papierów
Wartościowych oraz Izby
Rozliczeniowej KDPW_CCP

Cezary Stypułkowski
Prezes Zarządu,
mBank S.A.

Andrzej Suszycki
University of Potsdam

Mateusz Szczurek
Lead Regional Economist,
European Bank
for Reconstruction
and Development

Mirosław Szreder
Dziekan Wydziału
Zarządzania,
Uniwersytet Gdański

Artur Tomala
Managing Director,
Goldman Sachs

**Rekomendacje
Europejskiego Kongresu
Finansowego 2018**

Konsekwencją niskich stóp procentowych jest spadek rentowności banków.

Niskie stopy spowodowały w Polsce spadek rentowności dobrych banków oraz bardzo dużą degradację zwrotu z kapitału banków małych i średnich. To również jest czynnikiem wymuszającym konsolidację.

Zbigniew Jagiełło

Prezes Zarządu, PKO Bank Polski

”

REKOMENDACJE MAKROEKONOMISTÓW EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO: NAJWAŻNIEJSZE REKOMENDOWANE DZIAŁANIA W POLITYCE GOSPODARCZEJ POLSKI DO 2021 ROKU

I.

Eksperti EKF zgodnie podkreślają, że najważniejszym i najpilniejszym zadaniem w realizacji koncepcji zrównoważonego rozwoju polskiej gospodarki jest przełamanie bariery pogłębiającego się deficytu zasobów pracy. Wzrost podaży pracy w średniookresowej perspektywie należy osiągnąć poprzez:

1. Zwiększenie aktywności zawodowej społeczeństwa, w szczególności dzięki:

- stymulowaniu aktywizacji zawodowej seniorów lub wydłużeniu efektywnego wieku emerytalnego,
- stymulowaniu aktywizacji zawodowej kobiet,
- uatrakcyjnieniu telepracy,
- działaniom zwiększającym mobilność podaży pracy,
- przesunięciu zasobów pracy ku zastosowaniom najbardziej produktywnym,

2. Stworzenie spójnej polityki imigracyjnej, a zwłaszcza pełne otwarcie na napływ pracowników z zagranicy (głównie z Ukrainy i Białorusi) i jednocześnie kompleksowe działania umożliwiające takim osobom osiedlanie się na stałe w Polsce wraz ze swoimi rodzinami. W pierwszej kolejności oznacza to pilne wprowadzenie rozwiązań ułatwiających legalne zatrudnienie obcokrajowców i uzyskanie przez nich prawa stałego pobytu.

II.

Wśród ekspertów EKF dominuje opinia, że priorytetowym zadaniem polityki gospodarczej sprzyjającym wzrostowi inwestycji prywatnych jest zwiększenie stabilności regulacyjno-prawnej. Wiąże się to z ograniczeniem niepewności prawno-instytucjonalnej, wprowadzeniem stabilnych reguł gry i przewidywalnością otoczenia regulacyjnego.

Koniecznym warunkiem poprawy klimatu inwestycyjnego jest zmniejszenie niepewności prawno-fiskalnej, a temu – oraz dalszemu uszczelnianiu systemu podatkowego – powinny towarzyszyć stopniowe działania upraszczające system podatkowy i paropodatkowy, likwidujące nieuzasadnione dysproporcje (w tym zrównanie poziomu składek KRUS i ZUS,

obciążeń i zwolnień podatkowych płaconych przez różne grupy społeczne, przywilejów emerytalnych itp.).

Część ekspertów wskazuje na zasadność podjęcia działań i reform domykających projekt Euro w celu pogłębienia integracji monetarnej. Mimo iż decyzja o gotowości Polski do wejścia do Eurolandu wynika głównie z argumentów politycznych, to bez wątpienia zwiększa bezpieczeństwo, które jest koniecznym warunkiem zrównoważonego i długookresowego rozwoju gospodarczego. Należy rozpocząć przygotowania do zakończenia derogacji euro.

III.

Makroekonomiści, eksperci EKF, do najważniejszych zadań polityki gospodarczej w najbliższych trzech latach zaliczyli także reformę finansów publicznych, a w szczególności zmniejszenie nierównowagi strukturalnej.

Konieczne jest stosowanie antycyklicznej polityki fiskalnej. Aktualny budżet państwa zaprojektowany został przy założeniu, że dobra koniunktura gospodarcza nie ulegnie zmianie, tzn. że utrzymają się: przyzwoity wzrost gospodarczy, niskie bezrobocie, korzystny kurs walutowy, wzrost dochodów i wysokie dotacje z UE. Niestety w gospodarce rynkowej wahania koniunktury są nieuniknione, dlatego konieczne jest obecnie ograniczenie deficytu strukturalnego finansów publicznych co najmniej o 1% PKB oraz stworzenie buforów fiskalnych, zanim koniunktura osłabnie. W okresie dekonunktury nie będziemy bowiem dysponowali możliwościami stymulacji wzrostu gospodarczego ani poprzez obniżenie stóp procentowych ani poprzez wzrost wydatków publicznych.

IV.

Wielu spośród ekspertów EKF postuluje wsparcie dla innowacyjnych inwestycji w gospodarce i administracji publicznej, głównie poprzez poprawę otoczenia regulacyjnego przedsiębiorstw, która będzie sprzyjać inwestycjom prywatnym i innowacjom (np. efektywny patent box). W sytuacji spodziewanej redukcji środków z funduszu spójności dla Polski eksperci zalecają wdrożenie innowacyjnych instrumentów finansowania inwestycji publicznych oraz prywatnych, zawartych w tzw. planie Junckera, oraz obligacji projektowych Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Krytykują zaś wykorzystanie środków Polskiego Funduszu Rozwoju do nacjonalizacji i renacjonalizacji gospodarki zamiast do wsparcia działań innowacyjnych i proeksportowych.

Aby przeprowadzić innowacje w administracji publicznej, należy najpierw postawić diagnozę, w których obszarach administracji publicznej wprowadzenie nowoczesnych technologii informatycznych przyniosłoby największe oszczędności dla budżetu państwa, a zarazem korzyści dla obywateli (np. w postaci przejrzystych regulacji, łatwego i szybkiego załatwiania spraw przez internet). Stanowiłoby to podstawę do stopniowego wprowadzania tych rozwiązań, tak aby urzędników odchodzących na emeryturę zastępowali już nie ludzie, a procesy i procedury (np. implementowane w technologii blockchain). Pozwoliłoby to z jednej strony zautomatyzować wiele prostych, powtarzalnych czynności biurowych, a z drugiej – poczyniłoby oszczędności w budżecie państwa. Inspiracją mogą być np. doświadczenia Estonii (ale też innych krajów) na tym polu.

Uniwersyteckie dyplomy będą miały datę ważności. Będą stawały się nieaktualne po pięciu czy dziesięciu latach. Niezbędne staną się programy przekwalifikowania. (...) Im bardziej będziemy w stanie łączyć różne domeny, tym bardziej będziemy zyskiwali przewagę na rynku pracy. (...) My ludzie powinniśmy koncentrować się na tym, w czym jesteśmy dobrzy, a nie na konkurowaniu z robotami w tym, w czym roboty mogą być dobre.

Lutfeq Siddiqi

Professor, London School of Economics and National University of Singapore

”

Platformy mobilne generują wielkie zyski dla banków. Dzięki nim liczba posiadanych kont bankowych i zdolność dokonywania transakcji z bankiem wzrosły niebywale w ostatnich sześciu, siedmiu latach. Mobilność musi być wbudowana w architekturę biznesową banków.

Clive Ryan
Director DACH, CEE and Benelux, Facebook

”

Modele zarabiania oparte są dzisiaj na szybko zmieniającej się asymetrii informacji. Na tej koncepcji budowane są marże. (...) Jesteśmy w stanie zarabiać tylko wtedy, gdy mamy technologie typu IoT czy sztuczną inteligencję, czyli algorytmy, które są w stanie przewidzieć i połączyć dane w większe frakcje.

Aleksander Poniewierski
Partner, Global IoT Leader, EY

”

V.

Wzrost stopy oszczędności

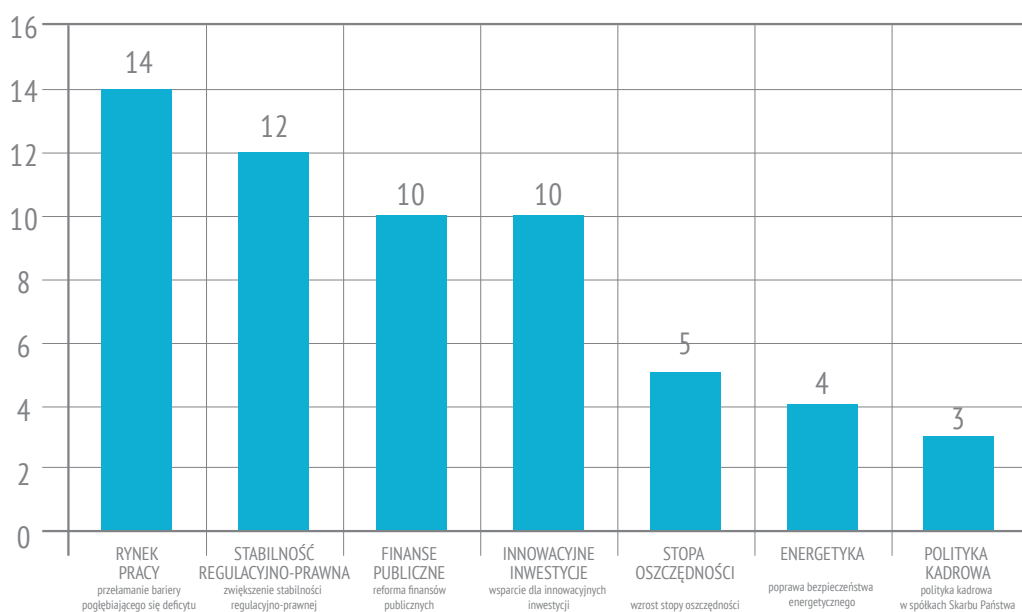
W opinii ekspertów EKF należy jak najszybciej podjąć działania podnoszące oszczędności w gospodarce. Pilne wydaje się zwłaszcza wprowadzenie Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK). Wydaje się oczywiste, że niskie oszczędności krajowe i malejące finansowanie inwestycji oszczędnościami zagranicznymi stanowią systemowe ograniczenie dla trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki.

VI.

Część ekspertów EKF zwraca uwagę na konieczność poprawy bezpieczeństwa energetycznego. Podkreślają oni potrzebę pilnego sformalizowania prac nad strategią energetyczną Polski oraz znacznego zwiększenia wsparcia dla odnawialnych źródeł energii oraz energetyki prosumenckiej.

VII.

Niepokój części ekspertów EKF budzi polityka kadrowa w spółkach Skarbu Państwa, zwłaszcza polityczne naciski na zarządzających tym spółkami. Choć skutki takich działań są odroczone w czasie, to spowodują utratę pozycji konkurencyjnej kluczowych polskich spółek kapitałowych.

REKOMENDACJE WYNIKAJĄCE Z WYZWAŃ IT STOJĄCYCH PRZED POLSKĄ BANKOWOŚCIĄ

WPROWADZENIE

Do głównych wyzwań IT stojących przed polską bankowością zalicza się następujące zagadnienia:

1. cyberbezpieczeństwo,
2. większy zakres regulacji krajowych i unijnych,
3. drugi skok technologiczny – gotowość sektora bankowego do wdrożenia nowych technologii,
4. zmiany demograficzne i rynku pracownika.

Z uwagi na to, że cyberbezpieczeństwo jest tematem oddzielnej debaty i rekomendacji, jako wynik debaty „Wyzwania IT” wypracowane zostały rekomendacje do trzech kolejnych największych wyzwań stojących przed polską bankowością w obszarze informatyki.

REKOMENDACJE

I. POPRAWA JAKOŚCI I OTWARTOŚCI REGULACJI

Dotyczy większego zakresu regulacji krajowych i unijnych oraz drugiego skoku technologicznego – gotowość sektora bankowego do wdrożenia nowych technologii.

Tempo rozwoju sektora bankowego i płatniczego jest wspierane lub przeciwnie: ograniczane regulacjami. Pełne zastosowanie nowych możliwości, jakie daje tzw. drugi skok technologiczny (w tym wprowadzenie m.in. rozwiązań chmurowych, blockchain) wymaga regulacji zbieżnych z interesem społecznym.

Mimo licznych konsultacji nowych przepisów, aktywnych działań nadzoru (szczególnie KNF w zakresie tzw. sandbox – powołanie Innovation Hub) przepisy często wprowadzają nowe ryzyka, które mogą niekiedy stanowić poważne systemowe zagrożenia.

Dyskusja w tym temacie dowiodła także, że rekomendacje działań minimalizujących bariery do wdrożenia nowych technologii koncentrują się głównie na obszarze regulacji.

Nie zatrzymamy potoku, czy nawet rzeki regulacji krajowych i unijnych. Powinniśmy jednak oczekiwać głębszych konsultacji z odpowiednim wyprzedzeniem i pewnego racjonalizmu, aby regulacje nie tylko nakładały obowiązki, ale też przynosiły wartość.

Piotr Alicki
Prezes Zarządu KIR S.A.

”

Banki muszą na nowo budować swą architekturę biznesową ze względu na eksplozję technologii. Aby wygrać, banki będą musiały oferować tak szeroką i szybką obsługę, jakiej my jako konsumenci oczekujemy w gospodarce cyfrowej. Wytwarzanie produktów niekoniecznie będzie zadaniem do wykonania przez same banki. To zadanie banki mogą zlecić innym instytucjom.

Shanker Ramamurthy
General Manager, Strategy
& Market Development,
IBM

”

W związku z tym rekomendowane są następujące działania:

1. zwiększenie roli biznesu, szczególnie sektora bankowego w procesie ustanawiania prawa,
2. poszerzenie zakresu konsultacji nowych przepisów prawa, uwzględnienie odpowiedniego wyprzedzenia (zapewnianie adekwatnej ilości czasu do analizy) oraz wykorzystanie najlepszych praktyk w zakresie rozwoju systemów IT, takich jak agile, w procesie rozwoju regulacji,
3. położenie nacisku na analizę zależności między przepisami i poszukiwanie synergii regulacyjnych, np. zmniejszanie obciążeń raportowych w przypadku wprowadzania nowych obowiązków,
4. wprowadzenie zasady analizy przepisów pod kątem wpływu na bezpieczeństwo, szczególnie cyberbezpieczeństwo oraz tworzenie, jako jednego z elementów tego procesu, zasad przygotowania raportów wpływu na bezpieczeństwo (security impact),
5. tworzenie prawa sprzyjającego kolejnemu skokowi technologicznemu m.in. poprzez złagodzenie regulacji dotyczących chmury dla banków (tak aby mogły one konkurować na równych prawach z fintechami, które już powszechnie korzystają z tych technologii), umożliwienie korzystania z rozwiązań wykorzystujących blockchain (np. dla trwałego nośnika) oraz korzystania ze zdalnej identyfikacji,
6. stworzenie ram prawnych i podatkowych w celu wsparcia rozwoju najnowszych technologii i inwestycje w polską myśl technologiczną, głównie w zakresie finansów i cyberbezpieczeństwa,
7. wykorzystanie możliwości, jakie daje oferta spółek infrastrukturalnych, wspierających sektor bankowy, zwłaszcza na polach, na których banki nie konkurują ze sobą.

II. EDUKACJA ZBIEŻNA Z POTRZEBAMI RYNKU

Dotyczy zmian demograficznych i rynku pracownika.

Dyskusja w tym temacie dowiodła znacznej złożoności zagadnienia, w związku z tym rekomendacja skupiła się na obszarze komunikacji i edukacji. Te właśnie działania zostały uznane za kluczowe i mające długofalowy wpływ na polski sektor bankowy.

Rekomendowane działania:

- 1) określenie potrzeb sektora finansowego w zakresie innowacji i bezpieczeństwa oraz stworzenie kierunków technologicznych uwzględniających te potrzeby,
- 2) uruchomienie programu współpracy sektora finansowego ze szkolnictwem wyższym w odpowiedzi na realne wyzwania rynkowe,
- 3) rozwój programów edukacyjnych mających na celu efektywne przekwalifikowanie pracowników, np. z tradycyjnego obszaru back office do obsługi procesów zautomatyzowanych,
- 4) wdrożenie nowych programów kształcenia lub doksztalcenia pracowników sektora finansowego i płatniczego w modelu stałego podnoszenia kompetencji i kwalifikacji,
- 5) wykorzystanie potencjału pracowników spoza sektora oraz ze starszych grup wiekowych, którzy są gotowi do nabycia nowej wiedzy, w tym przygotowanie programów edukacyjnych dla starszego pokolenia pracowników tak, aby szerzej i lepiej integrować ich z nowymi modelami działania.

Bankowość będzie zmieniała się w kierunku tworzenia nowych modeli współpracy. Banki będą wychodzić poza utarte drogi monetizowania tylko produktów bankowych. Będą coraz bardziej współpracować z firmami e-commerce, z fintechami. Musimy wymyśleć siebie na nowo w ekosystemie opartym na współpracy.

Michał Krupiński
Prezes Zarządu, Bank Pekao S.A.

”

Dla skutecznej walki z cyberprzestępczością potrzebne jest scentralizowane gromadzenie wszystkich informacji i raportów dotyczących ataków w cyberprzestrzeni. Do zadań takiego centrum należałoby również analizowanie informacji, rozsyłanie wyników analiz i doradzanie firmom. Trudno wyobrazić sobie sytuację, gdy jedna firma dzieli się informacją o ataku na nią z firmą konkurencyjną. Tu jest m.in. zadanie dla centralnego ośrodka.

Sylvain Bouyon
Research Fellow, Head of
Retail Finance and Fintech,
CEPS

”

REKOMENDACJE W OBSZARZE CYBERBEZPIECZEŃSTWA SEKTORA FINANSOWEGO

Postęp w rozwoju technologii informatycznych z jednej strony jest kluczowym czynnikiem rozwoju usług bankowych, z drugiej zaś strony generuje ryzyka związane ze wzrostem cyberzagrożeń oraz nowych scenariuszy ataków i z tego powodu wymaga kontynuowania działań wynikających z rekomendacji z lat ubiegłych. Zmieniające się otoczenie skłoniło Europejski Kongres Finansowy do dodania nowych rekomendacji dotyczących cyberbezpieczeństwa sektora finansowego. EKF chciałby podkreślić również, że cyberbezpieczeństwo jest obszarem wspólnego budowania ochrony sektorowej, a nie budowania przewagi konkurencyjnej.

CELE

1. zapewnienie efektywnej, kompleksowej i spójnej ochrony instytucji finansowych, bazującej zarówno na współpracy sektorowej, jak i pozasektorowej, stanowiącej istotny element bezpieczeństwa państwa,
2. zwiększenie świadomości zagrożeń i możliwości ochrony dla klientów instytucji finansowych związanych z dynamicznym rozwojem cyfryzacji życia społeczeństwa oraz dalsze budowanie i zwiększanie kompetencji ekspertów w zakresie bezpieczeństwa dzięki współdziałaniu z systemem edukacji,
3. dalsza operacjonalizacja współpracy wewnątrz sektora oraz międzysektorowych działań mających na celu zapewnienie cyberbezpieczeństwa, zwłaszcza dla nowych modeli procesów biznesowych opartych na otwartej bankowości i federacyjnej tożsamości cyfrowej,
4. wypracowanie odpowiednich i bezpiecznych warunków niezbędnych do implementacji przepisów prawa.

REKOMENDOWANE DZIAŁANIA

I. DZIAŁANIA STRATEGICZNE I OPERACYJNE

1. Zacieśnienie współpracy wewnątrzsektorowej z udziałem Bankowego Centrum Cyberbezpieczeństwa:
 - kontynuowanie prac nad wypracowaniem docelowych mechanizmów umożliwiających szybką i bezpieczną wymianę informacji,
 - wdrożenie ciągłego procesu poszukiwania informacji o podatnościach i zagrożeniach oraz mechanizmów szybkiej ich dystrybucji wewnątrz sektora,

- dalsza poprawa i ujednolicenie standardów oraz sposobów reagowania w sytuacjach cyberzagrożenia w sektorze finansowym,
 - wypracowanie kompletnego techniczno-organizacyjnego rozwiązania centralnego (hub PolishApi) bazującego na dostępnej infrastrukturze sektorowej w zakresie ochrony zmieniających się procesów biznesowych wynikających z wprowadzenia dyrektywy PSD2 oraz wdrożonej ustawy o tożsamości cyfrowej (mojeID),
 - wypracowanie i implementacja dla całego sektora bankowego zcentralizowanego systemu wykrywania nadużyć, w szczególności centralizacji funkcji AML, pracującego w trybie rzeczywistym (bazując na systemie STIR), jak również regularne organizowanie ćwiczeń i testów postępowania w sytuacjach kryzysowych z realnymi scenariuszami zagrożeń,
 - rozszerzenie współpracy pomiędzy sektorami oraz jednostkami administracji publicznej,
2. wypracowanie koncepcji formalno-prawnej i systemowej implementacji chmury obliczeniowej o zasięgu sektorowym i międzysektorowym uwzględniającej wymagania regulacyjne w Polsce,
 3. skoordynowanie przez BCC spójności wypracowanych rozwiązań, jak również nadzór nad wdrożeniem optymalnych mechanizmów bezpieczeństwa w ramach wprowadzania kluczowych regulacji.

II. INFORMACJA I EDUKACJA

1. kontynuowanie i koordynacja działań informacyjno-edukacyjnych wśród klientów instytucji finansowych zmierzających do podniesienia poziomu świadomości dotyczącej zagrożeń i możliwości ochrony:
 - wypracowanie sposobu oraz określenie źródeł finansowania i zasad partycypacji podmiotów w przeprowadzeniu kampanii bezpieczeństwa skierowanej do klientów sektora finansowego,
 - wypracowanie oraz wdrożenie nowoczesnych standardów i form komunikacyjnych zapewniających maksymalnie szeroki przekaz informacji dotyczących cyberbezpieczeństwa,
 - podjęcie działań zmierzających do opracowania międzysektorowych kampanii informacyjno-edukacyjnych,
2. zdefiniowanie i określenie potrzeb sektora finansowego pod względem profilu kompetencyjnego z obszaru cyberbezpieczeństwa, a także opracowanie i wdrożenie odpowiedniego programu edukacyjnego przy współpracy z organami oświaty i administracji publicznej.

Bank centralny może emitować kryptowalutę bezpośrednio do użytkownika. W przypadku emisji kryptowaluty eliminowana jest rola pośrednika, np. banku komercyjnego. W przyszłości będzie zapewne wiele kryptowalut emitowanych przez banki centralne, co wywrze wielki wpływ na gospodarkę i na uczestników rynku finansowego.

John Velissarios
Managing Director, Global
Blockchain Technology
Lead, Accenture

”

Mam obawy czy jako sektor bankowy jesteśmy w stanie przejść kolejny cykl w sposób bardzo gładki i nie stać się barierą dla wzrostu gospodarczego w przyszłości. Czy jesteśmy przygotowani jako banki by być partnerem gospodarki za trzy, pięć lat przy tych obciążeniach jakie nas dotyczą. Bardzo ważne jest np. by całej formuły budownictwa mieszkaniowego nie przerzucać na barki banków, czyli na system kredytów hipotecznych.

Brunon Bartkiewicz
Prezes Zarządu,
ING Bank Śląski S.A.

JAK FINANSOWAĆ MIESZKALNICTWO W POLSCE?

WPROWADZENIE

Sprzyjająca koniunktura konsumencka, wzrost dochodów gospodarstw domowych i koniunktura na rynku pracy przy utrzymujących się niskich stopach procentowych pozytywnie oddziałują na rozwój rynku mieszkaniowego w Polsce. Jednakże wobec ogromnej luki mieszkaniowej i determinacji rządu w zakresie realizacji Narodowego Programu Mieszkaniowego zapotrzebowanie na finansowanie nieruchomości mieszkaniowych pozostaje wciąż wysokie. Sprzyjać mu będzie rosnąca rola rynku wynajmu mieszkań. Program Mieszkanie Plus, Pracownicze Plany Kapitałowe oraz wznowiona inicjatywa legislacyjna w zakresie tzw. polskich REIT-ów to nowe możliwości w finansowaniu nieruchomości.

Debata poświęcona była promowaniu stabilnych źródeł finansowania nieruchomości mieszkaniowych w Polsce. Dyskutowano o potencjalnych nowych kanałach finansowania znaczącego deficytu zasobu mieszkaniowego. Poruszając temat zrównoważonych i długoterminowych źródeł finansowania bezpiecznych dla systemu finansowego oraz gospodarki, zastanawiano się, jaką rolę mogłyby odegrać w wypełnieniu tej luki banki hipoteczne, a także Pracownicze Plany Kapitałowe czy proponowane przez rząd nowe wehikuły akumulacji długoterminowych oszczędności Polaków w postaci „polskich REIT-ów”. Jednocześnie problem efektywnej stymulacji finansowania rynku nieruchomości w Polsce próbowano analizować z perspektywy szans i wyzwań płynących ze zmieniającego się europejskiego otoczenia regulacyjnego.

REKOMENDACJE

W następstwie dyskusji sformułowano następujące postulaty i zachęty wspierające rozwój finansowania rynku nieruchomości mieszkaniowych w Polsce:

1. Stworzenie zachęt do lokowania oszczędności emerytalnych w instrumenty finansowania rynku mieszkaniowego mające na celu mobilizowanie środków gromadzonych w ramach programów emerytalnych, w tym PPK, do finansowania tego rynku, uwzględnienie potrzeby inwestowania w rozwój mieszkalnictwa oraz ustanowienie odpowiednio pojemnych limitów inwestycyjnych.

2. Zwiększenie dostępności i zasobu mieszkań na wynajem poprzez wdrożenie rozwiązań projektowanych w ustawie o firmach inwestujących w najem nieruchomości (FINN) oraz ich popularyzację, co ma sprzyjać mobilizowaniu potencjalnych inwestorów do zaangażowania w rynek mieszkań na wynajem. Towarzyszyć temu powinny odpowiednie działania edukacyjno-informacyjne mające na celu propagowanie nowych form długoterminowego oszczędzania.
3. Wsparcie dla dalszego rozwoju bankowości hipotecznej w Polsce poprzez:
 - szersze zastosowanie zasady proporcjonalności rozwiązań regulacyjnych adekwatnych do skali i charakteru działalności prowadzonej przez banki hipoteczne,
 - stymulowanie popytu na listy zastawne ze strony inwestorów instytucjonalnych,
 - dostosowanie wymogów regulacyjnych w zakresie adekwatności kapitałowej dotyczących banków hipotecznych do ich specyfiki, profilu ryzyka oraz wpływu na ryzyko systemowe sektora bankowego,
 - dostosowanie regulacji i tym samym umożliwienie digitalizacji procesów w bankach hipotecznych.
4. Zniesienie barier na drodze do efektywnego pozyskiwania środków finansowych na międzynarodowych rynkach kapitałowych m.in. poprzez kontrybucję w proces budowy Unii Rynków Kapitałowych mające na celu przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji kapitału w najbogatszych krajach Unii Europejskiej i wykorzystania potencjału rynku kapitałowego w Polsce.
5. Sprawna implementacja w lokalnym porządku prawnym projektowanych regulacji Unii Europejskiej dotyczących obligacji zabezpieczonych w ramach Unii Rynków Kapitałowych w celu większego otwarcia polskich banków hipotecznych na europejskie rynki finansowe poprzez możliwość zastosowania tzw. European Covered Bond Label.
6. Popularyzacja oferty banków w zakresie kredytów na stałą stopę procentową oraz rozważenie stworzenia ram regulacyjnych i fiskalnych promujących kredyty o stałej stopie procentowej poprzez różnicowanie wymogów kapitałowych bądź obciążeń podatkowych w zależności od typu oprocentowania produktów hipotecznych.

Polska ma szansę być w pierwszej lidze europejskiej w trzech sektorach gospodarki: gier, B2B oraz farmacji. Wszystkie wymagają ciężkiej i systematycznej pracy oraz kreatywności, ale to właśnie w nich kluczowe kompetencje Polaków mogą być najlepiej wykorzystane.

Marek Dietl
Prezes Zarządu, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

”

Warunkiem powodzenia Pracowniczych Planów Kapitałowych jest zbudowanie zaufania społecznego. By podwyższyć poziom kapitału społecznego, PPK powinny łączyć funkcję oszczędnościową z funkcją zabezpieczenia emerytalnego oraz edukacyjną. Warto ten plan, bo PPK istotnie poprawią stopę zastąpienia.

Ewa Małyszko
Prezes Zarządu PFR
TFI S.A.

”

ANTYCYKLICZNE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU RYNKU NIERUCHOMOŚCI

WPROWADZENIE

Wzrost wolumenu kredytów mieszkaniowych powiązany z silnym wzrostem cen nieruchomości uważa się za wskaźniki zwiastujące problemy na rynku nieruchomości. Procykliczność działań sektora finansowego może skutkować nadmierną dynamiką wolumenu zadłużenia, wysokim poziomem dźwigni finansowej i ryzyka kredytowego. Polityka makroostrożnościowa na rynku nieruchomości jest skomplikowana ze względu na złożoność i współzależności instrumentów stabilizujących sytuację w tym obszarze. Stosowany w Polsce od ponad 10 lat instrument wkładu własnego, czyli LtV, jest rozwiązaniem przyjmowanym w wielu krajach, ale rozwiązania szczegółowe już różnią się znacząco. Biorąc pod uwagę rozwój polskiego rynku nieruchomości oraz rynku kredytów mieszkaniowych i doświadczenia ze stosowania LtV przez różne kraje, proponujemy kilka rozwiązań sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi rynku nieruchomości.

REKOMENDACJE

Kluczowym czynnikiem efektywności wprowadzenia LtV powinno być przeprowadzenie dokładnej analizy poprzedzającej implementację, jak również regularne monitorowanie skuteczności zaproponowanych rozwiązań po to, aby wprowadzić ewentualne usprawnienia czy modyfikacje.

Szczegółowe rozwiązania stosowania LtV powinny uwzględniać ryzyka kredytowe generowane przez gospodarstwa domowe: w zależności od celu zakupu mieszkania, cyklu koniunktury na rynku nieruchomości, powiązanie z innymi instrumentami ostrożnościowymi (np. z DTI) oraz z innymi ryzykami generowanymi przez rynek kredytów mieszkaniowych.

Stała i pogłębiona komunikacja regulatora z rynkiem na etapie projektowania zmian jest czynnikiem wzmacniającym pożądane oddziaływanie wskaźnika LtV na rynek nieruchomości. Dzięki temu możliwe są szybsze, często wyprzedzające regulacje nadzorcze czy też podjęcie działań dostrajających w sektorze bankowym.

Proponowane działania profilaktyczne dla zrównoważonego rozwoju rynku nieruchomości:

Poziom wskaźnika LtV może być ściśle i elastycznie powiązany ze zmianami cen na rynku nieruchomości. W sytuacji boomu w tym sektorze i gwałtownego wzrostu cen automatyczne zaostreżenie wymogów w zakresie wkładu własnego mogłoby skutkować ograniczeniem presji cenowej – i odwrotnie: w przypadku wejścia rynku w fazę spowolnienia liberalizacja poziomu LtV przekładałaby się na ożywienie na rynku mieszkaniowym.

W warunkach istnienia portfela kredytów mieszkaniowych opartych w 100% na zmiennej stopie procentowej można wprowadzić odmienne wielkości LtV przy różnym reżimie stóp procentowych. Niższe ryzyko związane z udzielaniem kredytów mieszkaniowych na stałą stopę procentową powinno być uwzględniane przy konstrukcji LtV.

Zróżnicowanie ryzyka kredytowego wobec gospodarstw domowych biorących kredyt mieszkaniowy na różne cele (zakup pierwszego mieszkania, zakup mieszkania na cele inwestycyjne) powinno być uwzględnione w zasadach konstrukcji wskaźnika LtV. Niższe ryzyko kredytobiorców finansujących zakup pierwszego mieszkania powinno być odzwierciedlone w wyższym LtV dla takich kredytów.

UZASADNIENIE

Analiza doświadczeń międzynarodowych związanych z wdrażaniem maksymalnych dopuszczalnych poziomów wskaźnika LtV wskazuje, że kluczowym czynnikiem efektywności tego instrumentu makroostrożnościowego jest przeprowadzenie dokładnej analizy poprzedzającej implementację, jak również regularne monitorowanie skuteczności zaproponowanych rozwiązań w celu wprowadzenia ewentualnych usprawnień czy modyfikacji. Przykład Hiszpanii pokazuje, że pomimo wprowadzenia ograniczeń w LtV na długo przed kryzysem nie ograniczono sprzężenia zwrotnego pomiędzy rynkiem kredytowym a cenami nieruchomości, co było spowodowane powiązaniem między firmami wyceniającymi a bankami.

Z rosnącym niepokojem obserwuję zmiany warunków funkcjonowania banków w Polsce. Stawiają one pod znakiem zapytania możliwości rozwoju, a nawet istnienia części sektora. W mojej opinii granice regulacyjno-fiskalnego uderzenia w sektor bankowy zostały przekroczone. Trzeba raczej myśleć o ich redukowaniu, a nie dalszym zaostreżaniu.

Cezary Stypułkowski
Prezes Zarządu, mBank S.A.

”

Polski rynek jest przebankowany. Zbyt duża ilość banków doprowadziła do tego, że poziom prowizji i marż jest relatywnie niski. Po raz pierwszy od paru lat zwrot na kapitale banków europejskich zaczyna przewyższać ten, który osiągamy Polsce. Konsolidacja jest tu istotną odpowiedzią. Zmierzamy do modelu kiedy w Polsce będzie znacznie mniej banków, za to o większym udziale rynkowym.

Przemysław Gdański

Prezes Zarządu, Bank BGŻ
BNP Paribas S.A.

”

RYNEK EUROOBLIGACJI W POLSCE

REKOMENDACJE

1. Aktywizacja polskiego rynku emisji obligacji dla rezydentów polskich zainteresowanych emisjami euroobligacji oraz nierezydentów zainteresowanych emisjami z Polski, które są kierowane do inwestorów zagranicznych i lokalnych, poprzez:
 - rozwiązanie zagadnienia podatku od odsetek dla emisji skierowanych do nierezydentów,
 - rozwój polskich instytucji rynku finansowego.
2. Podjęcie działań sprzyjających wzrostowi płynności i obrotów na rynku obligacji dzięki:
 - liberalizacji kryteriów dla papierów NBP eligible,
 - poprawie płynności i wydłużeniu duration transakcji REPO.
3. Zmiany w przepisach podatkowych w zakresie podatku od osób fizycznych inwestujących w obligacje.

UZASADNIENIE

Suma emisji euroobligacji z rynku polskiego na koniec roku 2016 wyniosła ok. 59 mld euro, z czego znakomitą większość stanowiły emisje zrealizowane przez Skarb Państwa, BGK i 500 mln euro listów zastawnych z banku hipotecznego PKO BP. Dodatkowe 7,3 mld euro emisji euroobligacji pochodziło od korporacji i banków komercyjnych. Emisje te były przeprowadzane głównie przez podmioty zależne zlokalizowane w Szwecji i kilka we Francji. Główną przyczyną tego stanu rzeczy były: brak dostępności na polskim rynku finansowym rozwiązań umożliwiających rozliczenie emisji, brak płynności i inwestorów, którzy z reguły wybierają inne główne rynki obrotu w Europie (np. giełdy w Luksemburgu i Dublinie), korzystne umowy dotyczące podatku u źródła, powiązane z licznymi udogodnieniami operacyjnymi, jak m.in. brak praktyki pozyskiwania certyfikatów rezydencji i konieczności identyfikacji inwestorów.

Od końca 2016 roku (w następstwie wejścia w życie przepisów dotyczących przeciwdziałania obchodzeniu prawa podatkowego z dnia 15 lipca 2016 r.) do dzisiaj były łącznie jedynie dwie emisje korporacyjne: 1 mld euro (i dwie spłaty 760 mln euro) oraz dwóch emitentów bankowych (wyłączając emisje skarbowe, BGK i banków hipotecznych PKO BP i mBanku). W efekcie łączna wartość portfela emisji euroobligacji emitowanych przez podmioty komercyjne na połowę czerwca

2018 roku wyniosła 8,8 mld euro, a więc wzrosła w porównaniu do końca 2016 roku o ok 1,5 mld euro. W tym samym czasie zaobserwowano dynamiczny wzrost emisji listów zastawnych (na które zniesiony został podatek WHT w 2016 r.), których wartość wzrosła od końca 2016 roku o 1,9 mld euro.

W efekcie rodzi się pytanie, czy dobrze wykorzystane zostały wyjątkowo korzystne warunki do pozyskiwania finansowania w formie euroobligacji w latach 2017-2018, w środowisku historycznie najniższych stóp i ogromnego popytu na euroobligacje spowodowanego m.in. luźną polityką monetarną w UE i obowiązującym wtedy, a stopniowo teraz wycofywanym programem quantitative easing.

Przez ostatnie 1,5 roku rynek polskich emitentów euroobligacji żył w niepewności związanej z decyzjami dotyczącymi opodatkowania podatkiem u źródła wypłacanych odsetek oraz opublikowanym ostrzeżeniem Ministra Finansów z dnia 12 czerwca 2017 r., Nr 003/17, przed optymalizacją podatkową z wykorzystaniem spółek zagranicznych z uwagi na przepisy dotyczące tzw. miejsca zarządu.

Od dłuższego czasu oczekuje się na przepisy zmieniające obecny stan rzeczy. Warto wykorzystać ten okres do napisania takich, które przywrócą emisje rynkowi, zdynamizują go i zachęcą nie tylko polskich rezydentów, ale także emitentów z krajów ościennych do korzystania z polskiego rynku do plasowania emisji. Spowoduje to rozwój polskich instytucji rynku kapitałowego (m.in. Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych), zwiększy obroty na Giełdzie Papierów Wartościowych oraz przyczyni się do rozwoju usług towarzyszących emisji obligacji, czyli głównie prawnych, księgowych i doradztwa podatkowego, oraz do rozwoju lokalnych banków w kierunku świadczenia funkcji oferujących obligacje na rynku krajowym i rynkach zagranicznych.

Kolejnym postulatem jest konieczność sformułowania zaktualizowanych kryteriów dla papierów wartościowych emitowanych przez spółki, które miałyby charakter NBP eligible dla celów kredytu refinansowego. Obecne kryteria to:

- rejestracja papierów wartościowych w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych SA,
- dopuszczenie do obrotu regulowanego,
- wartość emisji powyżej 100 mln złotych,
- rating emisji i emitenta na poziomie inwestycyjnym,
- gwarancja Skarbu Państwa lub instytucji finansowej posiadającej rating inwestycyjny dotycząca emisji.

Bez modyfikacji kryteriów pewnie w dalszym ciągu do zabezpieczeń przedstawianych NBP będą przedstawiane prawie wyłącznie obligacje skarbowe lub bony pieniężne NBP (na liście akceptowanych papierów były oprócz tego tylko obligacje BGK, PKN ORLEN oraz Energii).

Pracownicze Plany Kapitałowe staną się naszym wspólnym polskim sukcesem tylko wtedy, kiedy pracujący Polacy zrozumieją, jak bardzo są im potrzebne oraz uwierzą w ich stabilność i bezpieczeństwo. Taki cel może zostać zrealizowany tylko wówczas, kiedy wszyscy interesariusze tego systemu będą działać w porozumieniu i odpowiedzialnie zrealizują powierzone im role.

Małgorzata Rusewicz
Prezes IGTE

Otwarta bankowość i usługi pozabankowe (tzw. beyond banking) będą miały kluczowe znaczenie dla określenia cyfrowych liderów przyszłości. PSD2 zmieni dynamikę konkurencji na wielu europejskich rynkach, usuwając granice i pozwalając zarówno bankom jak i FinTechom konkurować o klientów niezadowolonych ze świadczonych usług. To szansa dla polskich banków

Grzegorz Cimochoński
Lider sektora usług finansowych w Polsce, Partner, Deloitte

”

Jednym z kierunków mogłoby być rozważenie włączenia papierów wartościowych emitowanych przez banki hipoteczne lub wybrane spółki, których akcje notowane są na rynku głównym GPW (nawet jeżeli ich rating jest niższy niż inwestycyjny). Przy zachowaniu odpowiedniego poziomu hair cut oraz zastosowaniu odpowiednich modeli pomiaru ryzyka być może takie działanie byłoby możliwe i zwiększało dostępną bazę płynności dla rynku finansowego.

Kolejnym elementem istotnym dla szeroko rozumianego rynku obligacji w Polsce jest rynek repo. Miesięczna skala obrotów na nim szacowana jest na 300 mld zł, ale wskutek wprowadzonego w lutym 2016 roku podatku bankowego międzybankowy rynek repo w ostatnim dniu miesiąca praktycznie zamarł, a ponadto skróciło się jego duration i teraz dominują na nim transakcje o/n, tomnext czy co najdalej 1 week. Warto dyskutować, czy kosztem stosunkowo niskiego przychodu z podatku bankowego na tym rynku warto tak istotnie ograniczać podstawowy czynnik jego rozwoju, jakim jest płynność.

Ostatnim wreszcie, ale także bardzo istotnym ogniwem na drodze rozwoju polskiego rynku kapitałowego w kierunku zwiększenia jego transakcyjności i płynności są zmiany dotyczące opodatkowania przychodów z odsetek od obligacji osób fizycznych. Chodzi o naliczanie podatku od całości odsetek za dany okres odsetkowy niezależnie od terminu nabycia papieru w trakcie okresu odsetkowego, a następnie jego zbycia w trakcie okresu odsetkowego. W ten sposób podatek dla inwestorów indywidualnych może w skrajnym przypadku wynieść więcej niż przychód odsetkowy.

PRZYSZŁOŚĆ ZIELONYCH OBLIGACJI W POLSCE

WPROWADZENIE

Rynek tzw. zielonych obligacji rozwija się dynamicznie i globalnie osiągnął 155 mld dolarów amerykańskich w roku 2017. Szacunki wskazują, że w bieżącym roku będzie to 250 do 300 mld dolarów, a w roku 2020 może to być nawet 1000 mld. To wciąż niewiele w porównaniu z całym światowym rynkiem obligacji, należy jednak pamiętać, że rynek zielonych obligacji ma zaledwie 10 lat i wciąż wysoką dynamikę, która z pewnością się utrzyma. Po stronie podażowej przeważają obligacje korporacyjne i banków rozwojowych, choć obligacje rządowe i innych podmiotów publicznych są coraz bardziej popularne. Po stronie popytowej największą część stanowią inwestorzy instytucjonalni, którzy stopniowo wprowadzają takie instrumenty do swoich portfeli i polityk zarządzania ryzykiem i alokacji aktywów. Część z nich już deklaruje, że nie będzie miała aktywów podmiotów wysokoemisyjnych. Najczęstszym przeznaczeniem środków z emisji są inwestycje w OZE oraz w efektywność energetyczną czy w niskoemisyjne budynki.

Rząd Polski jako pierwszy wyemitował zielone obligacje rządowe – w 2016 roku. Polska była też pierwszym krajem, który w grudniu 2017 roku otrzymał od niezależnego audytora potwierdzenie, że wszystkie pozyskane z emisji środki zostały w całości przeznaczone na zielone cele. Innym polskim podmiotem, który wyemitował zielone obligacje, był Bank Zachodni WBK. Standardy raportowania, wdrażania i weryfikacji projektów nakierowanych na zrównoważony rozwój zostały rozwinięte przez niezależną organizację Climate Bonds Initiative. Komisja Europejska pracuje nad przygotowaniem i wprowadzeniem europejskich standardów oraz etykiet zrównoważonego rozwoju, zaczynając od zielonych obligacji.

REKOMENDACJE

Polscy inwestorzy publiczni, tacy jak regiony czy miasta, powinni – idąc tropem polskiego rządu – rozważać wykorzystanie zielonych obligacji do finansowania projektów mających na celu zrównoważony rozwój czy adaptację do zmian klimatu.

Z kolei polscy inwestorzy korporacyjni powinni stopniowo wprowadzać standardy i wskaźniki zrównoważonego rozwoju, bo stają się one powszechne na rynku.

Agencje ratingowe powinny systematycznie uwzględniać odpowiednie czynniki związane z długoterminowym zrównoważonym rozwojem w swojej analizie ryzyka kredytowego i ratingach kredytowych.

Banki dziś jako sektor nie pokrywają kosztu swego kapitału, czyli w ekstremalnej sytuacji grozi nam to co groziło bankom włoskim, gdy nie mogły pozyskać kapitału z rynku i musiało interweniować państwo. W Polsce część obciążeń banków nie ma charakteru dochodowego, tzn. nie obciąża nadwyżki.

Stawomir S. Sikora
Prezes Zarządu,
Bank Handlowy
w Warszawie S.A.

”

KDPW we współpracy z IBM tworzy nowe rozwiązanie ułatwiające akcjonariuszom udział w Walnych Zgromadzeniach. Mamy nadzieję, że aplikacja do zdalnego głosowania eVoting, zostanie uruchomiona już w przyszłym roku, a platforma oparta o technologię blockchain pozwoli na uruchomienie innych usług w przyszłości.

Sławomir Panasiuk
Wiceprezes Zarządu,
Krajowy Depozyt Papierów
Wartościowych S.A.

”

Fundusze inwestycyjne powinny przyjmować i uwzględniać w swoich politykach alokacji aktywów i zarządzania ryzykiem zielone obligacje, czy inne aktywa zrównoważone (sustainable assets), gdyż generują one w długim okresie niższe ryzyko i są odporne na utratę wartości w horyzoncie finansowania.

UZASADNIENIE

Działania Komisji Europejskiej, nakierowane na zarządzanie ryzykiem finansowym wynikającym ze zmiany klimatu, klęsk żywiołowych i degradacji środowiska, mają przynieść poprawę w zakresie uwzględniania ryzyka klimatycznego w sektorze finansowym. Podmioty, które opieszale będą wprowadzały standardy raportowania i nie będą przygotowane do nadchodzących nowych regulacji, mogą być postrzegane jako stwarzające wyższe ekspozycje na ryzyko. Już przyjęte i funkcjonujące standardy zielonych obligacji promują przejrzystość i długoterminowości w działalności finansowej. Jak podaje raport „Financial Times” pt. „The ethical investment boom”, indeksy spółek ESG, czyli spółek wypełniających standardy środowiskowe i społeczne, uzyskują znacząco lepsze wyniki – a według słów Michaela R. Bloomberg’a „zwiększenie przejrzystości sprawia, że rynki są bardziej efektywne, a gospodarki bardziej stabilne i odporne”.

WIĘCEJ RYNKU W STOPACH REFERENCYJNYCH – MNIEJ RYZYKA SYSTEMOWEGO¹

W świetle przyjętych nowych regulacji UE² dotyczących stawek referencyjnych (regulacja BMR) rekomenduje się, aby kraje UE przeprowadziły reformę stawek referencyjnych rynku pieniężnego, uwzględniając:

1. modernizację obecnych stawek referencyjnych, na których bazuje wycena bardzo dużej części instrumentów finansowych, poprzez odniesienie ich do rzeczywistych transakcji zawieranych na rynkach referencyjnych,
2. stworzenie nowych stawek referencyjnych rynku pieniężnego opartych o rzeczywiste transakcje i spełniających wymogi regulacji BMR, które stanowiłyby alternatywę do obecnie stosowanych,
3. zabezpieczenie interesu klientów instytucji finansowych (oraz ryzyka instytucji finansowych) używających wskaźników referencyjnych poprzez wytworzenie standardów używania alternatywnych wskaźników referencyjnych i wprowadzanie tych rozwiązań do umów i instrumentów finansowych zawieranych z klientami.

Rekomendujemy pilną reformę stawek referencyjnych rynku pieniężnego i zwracamy uwagę na następujące zagrożenia:

1. Brak wypełnienia wymogów BMR, w tym m.in. brak wykorzystania transakcji rynkowych do obliczania wskaźników referencyjnych, zamyka możliwość uzyskania autoryzacji ESMA do stosowania takich wskaźników w umowach finansowych z konsumentami, a tym samym podważa możliwość istnienia wskaźnika.
2. Brak alternatywnych wskaźników referencyjnych istotnie podnosi ryzyko funkcjonowania długoterminowych umów i instrumentów finansowych, generuje ryzyko ekonomiczne, prawne i reputacyjne. Obecne modele funkcjonowania wskaźników (niezależnie od woli użytkowników i administratorów) wykazują ułomności związane z zanikiem rynków, na których są oparte. Jest to powiązane również z niechęcią dotychczasowych kontrybutorów (panelistów) danych ze względu na zwiększone ryzyko i koszty oceny eksperckiej dotychczas wykorzystywanej we wskaźnikach. Rekomendowane jest poszukiwanie nowej formuły wskaźników, jak również modeli ich funkcjonowania. Konieczne jest wytworzenie trwałej współzależności podyktowanej wspólnym interesem pomiędzy użytkownikami, administratorami i panelistami.

Polscy konsumenci są otwarci na nowatorskie doświadczenia zakupowe i nowe rozwiązania płatnicze – a polskie banki są powszechnie uważane za jedno z najbardziej zaawansowanych technologicznie w Europie. Rolą firm takich, jak Visa jest zapewnienie innowacji płatniczych – jak tokenizacja Visa, przelewy Visa Direct, płatności internetowe Visa Checkout, czy Visa Developer Platform.

Małgorzata O'Shaughnessy
Dyrektor Zarządzająca regionem Europy Środkowo-Wschodniej, Visa

”

Rynek usług finansowych w Polsce jest na tyle zaawansowany, że pozwala nam spoglądać na ideę bankowości otwartej w kategoriach dużych możliwości. Mastercard wspiera rozwój nowego ekosystemu, oferując szereg usług związanych między innymi z bezpieczeństwem. Dzięki temu banki i podmioty trzecie mogą skupić się na tworzeniu innowacyjnych rozwiązań dla swoich klientów.

Bartosz Ciołkowski
Dyrektor Generalny
polskiego oddziału
Mastercard Europe

”

3. Istnieje bardzo duże ryzyko związane z akceptacją nowych wskaźników przez konsumentów lub prawną możliwością wprowadzenia takich wskaźników do funkcjonujących umów, które zazwyczaj nie mają rozwiązań na wypadek zaprzestania publikacji wskaźnika (takiego jak LIBOR, WIBOR). Pomimo obowiązku wynikającego z regulacji BMR wpisywania takich rozwiązań od 1 stycznia 2018 roku banki i inni użytkownicy wskaźników finansowych nie uwzględniają ich w nowo zawartych umowach finansowych. Ryzyko systemu finansowego zatem w związku z ryzykiem zaprzestania publikacji wskaźników finansowych narasta w dwójnasób. Brak standardów rynkowych postępowania w takich okolicznościach podnosi ryzyko sektora finansowego krajów stosujących wskaźniki referencyjne w sposób ponadprzeciętny, przede wszystkim: Hiszpania, Finlandia i Polska.

Reforma wskaźników dotyczy bardzo specjalistycznej i bardzo newralgicznej dziedziny finansów. Powinna poprawić funkcjonowanie oraz zwiększyć odporność na manipulację stawek referencyjnych stosowanych w UE, a także wspomagać system nadzoru. Modernizację stawek referencyjnych należy przeprowadzić tak, by zapewnić bezpieczeństwo prawne i ekonomiczne systemu bankowego i konsumentów. Powinna ona uwzględnić kilkuletni horyzont i zachować stabilność systemową, dążyć do ewolucji dotychczasowych rozwiązań i stopniowego wprowadzania nowych, a także unikać nagłego ujawniania ryzyk niezabezpieczonych i nieanalizowanych uprzednio – nie powinna być elementem rewolucji na rynkach finansowych.

¹ Niniejsza rekomendacja stanowi uszczegółowienie rekomendacji EKF z 2012 roku pt. „Więcej rynku w sektorze bankowym” i poszerzenie rekomendacji z EKF z 2015 roku pt. „Więcej rynku w stopach referencyjnych” oraz z 2016 roku „Więcej rynku w stopach referencyjnych – mniej ryzyka systemowego”.

² ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014

RESTRUKTURYZACJA FINANSOWA PRZYJAZNA DLA BIZNESU

WPROWADZENIE

Z dniem 1 stycznia 2016 roku weszła w życie ustawa Prawo restrukturyzacyjne, która zmieniła dotychczasowe ramy prawne dotyczące funkcjonowania przedsiębiorstw w fazie kryzysu finansowego, zagrażającego utracie ich płynności finansowej oraz wypłacalności. Równolegle z nią nastąpiła nowelizacja ustawy z 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze, zmienionej na Prawo upadłościowe. Wraz z pojawieniem się w 2004 roku intencjonalnie dostosowanych przez ustawodawcę przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego do potrzeb współczesnej gospodarki pojawiła się możliwość instytucjonalnego wsparcia przedsiębiorstw procesami naprawczymi. Jak pokazały jednak statystyki sądowe, w kolejnych latach procesy te praktycznie nie miały miejsca w gospodarce. W zależności od roku skala ogłoszonych upadłości obejmowała 700-900 jednostek gospodarczych. Mało tego – również w niewielkim stopniu wierzyciele, a także sami dłużnicy wykorzystywali formułę upadłości układowej. Zazwyczaj 80% ogłaszanych upadłości miało na celu likwidację majątku dłużnika i pokrycie tym samym roszczeń wierzycieli. Jak wskazują wyniki badań ilościowych, nie można było w praktyce osiągnąć ani zadowalających poziomów spłaty wierzycieli z likwidowanej masy upadłościowej, ani uznać za zadowalający czas, w którym prowadzono postępowania sądowe. Oczywiście było zatem, iż w obliczu de facto niewykorzystywanych w praktyce gospodarczej ścieżek procedury naprawczej, warto było na poziomie legislacyjnym doprowadzić do zdefiniowania możliwych nowych ścieżek restrukturyzacyjnych, które miałyby stanowić wsparcie dla biznesu. Tym bardziej kierunek tych zmian był ważny, iż na poziomie UE dyskutowana była szeroko polityka II szansy, a w debatach eksperckich rozbrzmiewał również głos na temat prewencyjnego wsparcia przedsiębiorstw zagrożonych niewypłacalnością, a nie jedynie definiowania działań post factum. Warto również nadmienić, iż oddzielenie Prawa restrukturyzacyjnego od Prawa upadłościowego stanowić mogło wyraz intencjonalnego wsparcia udzielanego przedsiębiorstwom, nim eskalacja sytuacji kryzysowej, jakiej doświadczyły, przyjmie postać zdefiniowaną ich niewypłacalnością.

Minęło 2,5 roku od dnia wejścia w życie Prawa restrukturyzacyjnego, a także znowelizowanej postaci Prawa upadłościowego. Wydaje się, iż w statystyce sądowej dostrzec można zjawisko zastąpienia pewnej części upadłości przedsiębiorstw procesami restrukturyzacyjnymi. W 2015 roku ogłoszono w Polsce 750 upadłości przedsiębiorstw, w 2016 było ich już 606, przy jednoczesnym pojawieniu się 212 postępowań restrukturyzacyjnych. Natomiast kolejny rok (2017) zakończył się dalszym wzrostem liczby restrukturyzacji, których odnotowano aż 348, przy jednoczesnym malejącym trendzie skali procesów upadłościowych (591 orzeczeń).

W związku z zachodzącymi zmianami od podmiotów z sektora finansowego coraz częściej oczekuje się zapewnienia raportowania w czasie rzeczywistym, przy dostarczeniu odpowiednio granularnych informacji. Jednocześnie zarząd i szefowie pionów operacyjnych oczekują od finansów, iż poprzez wykorzystanie informacji wewnętrznych i zewnętrznych, będą opracowywać wskazania i prognozy, które umożliwią zdefiniowanie optymalnego modelu biznesowego i zapewnią odpowiednie wsparcie decyzyjne.

Stacy Ligas

Partner, szef działu Financial Services w KPMG w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej

Zdecydowanie najważniejszym wyzwaniem przed sektorem bankowym wskazanym w tym roku przez Prezesów Banków jest rentowność tego sektora w stosunku do kosztów kapitału. Ma to związek między innymi z kolejnymi obciążeniami sektora i pytaniem na ile będzie on atrakcyjny dla inwestorów.

Iwona Kozera

Partner EY, Lider Doradztwa Biznesowego, Europa Centralna i Południowo-Wschodnia

REKOMENDACJE

1. Wobec pozytywnie ocenianego faktu wykorzystywania w praktyce gospodarczej formuły restrukturyzacyjnej (w porównaniu z praktycznie niewykorzystywaną w poprzednim stanie prawnym formułą naprawczą) warto rekomendować pogłębione analizy i badania skali zjawiska restrukturyzacji podmiotów gospodarczych, ich struktury, a także regionalnej intensyfikacji – w układzie porównawczym z analogicznymi badaniami, obejmującymi populację przedsiębiorstw upadłych. Wnikliwej obserwacji powinna także być poddana potrzeba wprowadzenia regulacji umożliwiających restrukturyzację grup kapitałowych. Cykliczny monitoring tych procesów stanowić może swoisty barometr gospodarczy, uwzględniający tzw. benchmarki negatywne.

Badania i ekspertyzy w tym zakresie powinny również obejmować zakres wpływu przyjazności prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego względem dłużników na rozwój przedsiębiorczości oraz innowacyjności. Istotna jest także ocena, czy możliwe jest przywrócenie zdolności do konkurowania na rynku niewypłacalnym przedsiębiorcom oraz kontynuowanie przez nich działalności już na wczesnym etapie postępowań restrukturyzacyjnych. Otwieranie postępowań restrukturyzacyjnych przedsiębiorcom nierokującym na poprawę wyników wydłuża procedurę, a w konsekwencji prowadzi do mniejszego odzyskania należności przez wierzycieli. Zmiany w ustawodawstwie wprowadzone w 2016 roku mają charakter przyjaznych niewypłacalnym lub zagrożonym niewypłacalnością dłużnikom i są zgodne z polityką drugiej szansy eksponowanej przez Komisję Europejską. Ważne jest jednak, aby taką szansę otrzymywali jedynie tzw. uczciwi dłużnicy, tzn. współpracujący z sądem. Wobec pozostałych dłużników, tzn. niewspółpracujących z sądem oraz odpowiedzialnych za wyprowadzenie majątku przedsiębiorstwa przed wprowadzeniem postępowania upadłościowego czy restrukturyzacyjnego, powinno się stosować surowe sankcje.

2. Realizacja pogłębionych badań w ww. zakresie mogłaby stanowić uzupełnienie (rozszerzenie) ciągle brakującej na rynku platformy analitycznej (aplikacji webowej), obejmującej dostępną wiedzę na temat zarówno procesów restrukturyzacyjnych, jak i samych upadłości przedsiębiorstw, a także zawierającej dane o upadłościach konsumenckich. Centralna baza (rejestr), umożliwiająca wgląd w etapy prowadzenia tych spraw, stanowić może wyraz ich transparentności i de facto w ujęciu systemowym może ograniczyć zjawisko tzw. stygmatyzacji upadłych (niewypłacalnych) podmiotów bądź jednostek znajdujących się w procesie restrukturyzacji. Ważne byłoby także przygotowanie i udostępnienie platformy internetowej umożliwiającej głosowanie nad układem przez wielu wierzycieli w sposób bezpieczny, rzetelny i wiarygodny, a zarazem nie generujący znaczących kosztów po stronie dłużnika.

3. Rekomenduje się usprawnienie procesów przekazywania informacji na temat oddalenia wniosku o upadłość z powodu tzw. ubóstwa masy upadłościowej (art. 13 Prawa upadłościowego) między wydziałami sądów zajmującymi się realizacją postępowań upadłościowych a sądami rejestrowymi. Ma to przyspieszyć procedurę likwidacji i wyrejestrowania z KRS-u podmiotów nieaktywnych (tj. nieprowadzących działalności gospodarczej, zarazem mocno zadłużonych i nieposiadających majątku).
4. Niezwykle ważna w obliczu oceny procesów restrukturyzacyjnych jest problematyka udzielanej pomocy publicznej. Systemowa walidacja efektów tego wsparcia, a także analiza przyczynowo-skutkowa powinna umożliwiać tworzenie algorytmów, które pozwalałyby efektywnie wspierać biznes; modeli opartych na mechanizmach samouczących, poszukujących cech wspólnych jednostek, którym udzielone wsparcie w postaci pomocy publicznej pozwoliło skutecznie zrestrukturyzować dotychczasową formułę działalności.
5. Pomoc publiczna udzielana podmiotom w trakcie restrukturyzacji powinna być również w praktyce skierowana w większej mierze niż dotychczas do jednostek z sektora MŚP. Istotne jest tu utworzenie systemowych kryteriów oceny zasadności przyznawania takiej pomocy, które uwzględniają nie tylko czynniki endogeniczne, ale również aspekty społeczne, środowiskowe oraz te związane z polityką zrównoważonego rozwoju regionów.
6. Bardzo ważny jest prewencyjny charakter procesu restrukturyzacji, która w swojej istocie ma uchronić przedsiębiorstwo przed upadłością. Niemniej jednak samo zjawisko restrukturyzacji jest dowodem eskalacji sytuacji kryzysowej w przedsiębiorstwie, która doprowadziła do kryzysu finansowego. Dlatego też cenne jest wspieranie badań ukierunkowanych na budowę systemów wczesnego ostrzegania, dających przedsiębiorcom skuteczne narzędzia ochrony wiarytelności, zanim staną się one nieściągalne w wyniku nieświadomej współpracy z zagrożonymi niewypłacalnością kontrahentami. Upowszechnianie wiedzy w tym zakresie, a także jej stymulowanie pozwala przeciwdziałać tzw. efektom domina czy spirali upadłości. Ponadto w chwili obecnej zmiana układu możliwa jest jedynie w dwóch ściśle określonych sytuacjach: trwałego wzrostu lub zmniejszenia dochodu z przedsiębiorstwa dłużnika. We wszystkich innych sytuacjach, które z racjonalnego punktu widzenia uzasadniałyby taką zmianę (zarówno biorąc pod uwagę interesy dłużnika, jak i wierzycieli) nie jest ona możliwa. Do rozważenia byłoby więc określenie przesłanek gwarantujących lepsze reagowanie na zmieniającą się sytuację dłużnika realizującego układ.
7. W obszarze stricte prewencyjnego charakteru zapisów Prawa upadłościowego negatywnie wypada ocena zapisu ustawy, które odnoszą się do tzw. zjawiska upadłości bilansowej, czyli mającej miejsce w sytuacji, gdy w sposób zbyt łagodny traktuje się niewypłacalność dłużnika (jego zobowiązania pieniężne przekraczają wartość jego majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące). Okres ten został wydłużony względem zapisów wcześniej funkcjonującego Prawa upadłościowego i naprawczego w sposób zbyt liberalny i tym samym instytucja „upadłości bilansowej”, mająca charakter prewencyjny dla wyżej wspomnianego efektu domina, utraciła swój zasadniczy cel.
8. W obszarze kreowania właściwych praktyk zarządczych niezwykle ważne jest również systemowe wspieranie działalności doradców restrukturyzacyjnych. Domena ich działalności, poza kontekstem regulacyjnym, powinna zdecydowanie skupiać się na merytorycznym doradztwie zarządczym (ekonomicznym), które jest istotą trwałej zmiany organizacyjnej w przedsiębiorstwie. Obecna struktura testów wiedzy dla kandydatów na doradców restrukturyzacyjnych (Ministerstwo Sprawiedliwości) zdecydowanie preferuje znajomość prawa i marginalnie weryfikuje poziom wiedzy zarządczej, ekonomicznej oraz finansowej u kandydatów.

Dyrektywa BRR, a także regulacje mające na celu ograniczenie poziomu dźwigni finansowej (TLAC i MREL), mają charakter prorynkowy i starają się ograniczyć ryzyko systemowe oraz moral hazard tworzone przez banki TBTF. Wdrażane są jednak w systemie obfitującym w konflikty interesów, co nie pozwala optymistycznie patrzeć w przyszłość.

Leszek Pawłowicz
Koordynator Europejskiego Kongresu Finansowego

”

**Wydarzenia
towarzyszące**

AKADEMIA EFC

Akademia EFC jest inicjatywą Europejskiego Kongresu Finansowego skierowaną do studentów i młodych absolwentów uczelni polskich i zagranicznych, zainteresowanych szeroko pojętą tematyką gospodarczą i finansową oraz wiążących z tym obszarem swą przyszłość zawodową. Celem Akademii EFC jest wspieranie poszukiwania istotnych wartości poprzez spotkania, nawiązywanie kontaktów, wymianę poglądów i doświadczeń oraz stworzenie platformy debaty najmłodszych uczestników EKF z doświadczonymi liderami biznesu i ekspertami.

Akademia EFC 2018 została zorganizowana we współpracy z BEST S.A. jako Partnerem Strategicznym Akademii EFC, a także z Partnerami Akademii EFC: Visa oraz British Alumni Society w Polsce. Tegoroczna edycja wydarzenia została objęta patronatem honorowym Prezydenta Miasta Gdańska.

Członkowie Akademii EFC 2018 przyczynili się do wydania kolejnej już publikacji Akademii EFC pt. „Co zmienilibyśmy w Polsce i Europie?“, na którą składają się wybrane 23 eseje, uporządkowane według trzech rozdziałów tematycznych odpowiadających pytaniom:

- Która Polska szybciej dogoni gospodarki zachodniej Europy – liberalna czy etatystyczna?”
- „Nowe technologie w finansach – szansa czy rosnące zagrożenie?”
- „Polska w strefie euro – wstępować możliwie szybko czy czekać?”

Autorzy esejów wyróżnionych publikacją uczestniczyli w organizowanym po raz drugi konkursie na najciekawszy esej. Teksty oceniło eksperckie Jury w składzie:

- Małgorzata O'Shaughnessy, Dyrektor Zarządzająca Regionem Europy Środkowo-Wschodniej, Visa – Przewodnicząca Jury
- Piotr Alicki, Prezes Zarządu Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.
- Krzysztof Borusowski, Prezes Zarządu BEST S.A.
- Roksana Ciurysek-Gedir, Wiceprezes Zarządu Banku Pekao S.A.
- Sebastian Ptak, Członek Zarządu Blue Media S.A.
- Sebastian Skuza, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Pięciu wytypowanych przez Jury finalistów konkursu wystąpiło w debacie otwarcia Akademii EFC pt. „Co zmienilibyśmy w Polsce i Europie?”, prezentując przed szerszą publicznością tezy zawarte w swych esejach. Dyskusję poprowadził i podsumował Janusz Lewandowski, Poseł do Parlamentu Europejskiego. W wyniku debaty Jury wskazało zwycięzcę konkursu, którym został Jakub Bartoszewski, student New York University Abu Dhabi, autor eseju pt. „Kryptowaluty – geneza oraz projekcje na przyszłość”.

Podczas VIII EKF zainaugurowana została ponadto Nagroda im. Profesora Jana Winieckiego dla autora najlepszego eseju inspirowanego liberalną myślą ekonomiczną. Inicjatorem nagrody jest BEST S.A., a jej laureatem został Michał Andrzejewski, student New York University Abu Dhabi, który napisał esej nt. „Wolności, dodaj nam skrzydeł – czyli jak liberalna wizja polskiej gospodarki pozwoli szybciej dogonić Zachód Europy”.

W dniach 18-20 czerwca członkowie Akademii EFC uczestniczyli w debatach, warsztatach oraz wydarzeniach towarzyszących VIII Europejskiego Kongresu Finansowego. Z napisanych przez nich relacji z debat EKF powstała „Gazeta Kongresowa EKF”.

W programie Akademii EFC 2018 tradycyjnie znalazły się Spotkania z Liderami, których Gośćmi byli:

- Brunon Bartkiewicz, Prezes Zarządu ING Banku Śląskiego S.A.
- Roksana Ciurysek-Gedir, Wiceprezes Zarządu Banku Pekao S.A.
- Marek Dietl, Prezes Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.
- Cezary Stypułkowski, Prezes Zarządu mBank S.A.
- Jacek Zawadzki, Członek Zarządu BEST S.A.

W ramach spotkania Akademii EFC w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku odbyła się również otwarta dla mieszkańców Trójmiasta debata nad problemami, jakie dla Polski i Europy niesie kryzys demograficzny.

POLAND CAPITAL SUMMIT

Po raz drugi Poland Capital Summit odbył się podczas Europejskiego Kongresu Finansowego. W tym roku podążając za opiniami uczestników oraz zmianami na rynku podjęliśmy zagadnienia związane z rynkiem nieruchomości komercyjnych, zmianom, jakim podlega, współpracy z instytucjami finansowymi. Polski rynek nieruchomości komercyjnych rozwija się dynamicznie. Obecne są na nim zarówno firmy globalne jak i znaczący inwestorzy krajowi. Zmiany następują w sposobie podejścia do inwestycji, przy czym coraz istotniejsze znaczenie mają firmy zarządzające pełnym cyklem inwestycyjnym od zakupu gruntu i/lub zniszczonego obiektu czy obszaru przez jego restrukturyzację lub przeprojektowanie do operowania i ewentualnej sprzedaży. Wymaga to unikalnych umiejętności nie tylko z rynku nieruchomości, ale również z bankowości inwestycyjnej czy zarządzania aktywami. Szczegółowo ujęmy obszar nieruchomości biurowych, związanych z logistyką oraz z hotelami. W każdym z nich następują interesujące zjawiska tak po stronie finansowania, jak budowy czy zarządzania i utrzymania.

Głównym organizatorem Poland Capital Summit, który odbył się podczas ósmej edycji Europejskiego Kongresu Finansowego było Centrum Myśli Strategicznych, a dzięki patronatowi medialnemu Rzeczypospolitej relacje z debat były również dostępne dla czytelników tego wiodącego dziennika. Głównymi partnerami wydarzenia był Heritage Real Estate oraz Cavatina.

Podczas tej edycji Poland Capital Summit odbyło się pięć debat, w ramach których dyskutowano o:

- Potencjałe inwestycyjne na polskim rynku nieruchomości komercyjnych;
- Wzrastającym znaczeniu logistyki i nieruchomości przemysłowych w rozwoju polskiej gospodarki;
- Nowych sposobach inwestowania w hotele – szanse i wyzwania.

W debatach PCS o atrakcyjności i ryzyku inwestowania w nieruchomości w Polsce dyskutowało szerokie grono ekspertów. Wśród nich byli m.in. przedstawiciele polskich czołowych firm deweloperskich powierzchni magazynowych, przemysłowych, mieszkaniowych, biurowych czy hoteli, takich jak Cavatina, Marvipol, Panattoni, banków współpracujących z tymi firmami takimi jak BNP Paribas i Pekao, czy innych firm pośredniczących i doradczych takich jak Querco Property, WIK Capital, Hotels Values. Z grona przedstawicieli firm zagranicznych biorących aktywny udział w PCS można wymienić: Griffin Real Estate, Invesco

**Prognozy makroekonomiczne i technologiczne
Rating relacji inwestorskich
Stanowiska
Publikacje**

MAKROEKONOMICZNE WYZWANIA I PROGNOZY DLA POLSKI – EKSPTYZA EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO

W bieżącym roku Europejski Kongres Finansowy rozpoczyna sporządzanie makroekonomicznych ekspertyz i prognoz dla Polski. Ogłaszane będą one w czerwcu i grudniu każdego roku. Ich autorami są eksperci EKF, wybitni makroekonomiści, głównie z największych banków oraz instytucji nadzorczych i regulacyjnych, renomowanych firm konsultingowych, a także specjaliści ze środowiska akademickiego. Dzielą się oni pro publico bono wiedzą, doświadczeniem i obliczeniami, wyrażając wyłącznie własne poglądy, a nie instytucji, w których pracują.

Obok klasycznych prognoz makroekonomicznych, badanie EKF dużą wagę przykładają – oprócz klasycznych prognoz makroekonomicznych – do czynników o charakterze jakościowym i behawioralnym. Przeprowadzane jest na podstawie zmodyfikowanej metody delfickiej (podobnie zresztą jak i w przypadku opracowywanych przez EKF stanowisk polskich ekspertów wobec różnych koncepcji budowania nowej architektury systemu finansowego w Unii Europejskiej).

W pierwszym etapie badania eksperci przedstawiają swoje prognozy (jeśli takowe sporządzają) na rok bieżący i kolejne trzy lata, a ponadto określają:

- trzy największe zagrożenia dla koniunktury gospodarczej w Polsce,
- trzy największe zagrożenia dla stabilności polskiego systemu finansowego,
- trzy propozycje (rekomendacje) działań dla krajowej polityki gospodarczej.

W drugim i ewentualnie w trzecim etapie sporządzania ekspertyzy grupowej prognozy i opinii wszystkich ekspertów zostają rozesłane do wiadomości pozostałych z zachowaniem anonimowości. Te dotyczące zagrożeń i rekomendacji grupowane są w homogeniczne klasy i każdy ekspert proszony jest o rozdzielenie określonej liczby punktów (100) między poszczególne klasy pod względem ich ważności. Ponadto każdy ekspert subiektywnie ocenia prawdopodobieństwo zaistnienia przewidywanego zdarzenia. W ten sposób, obok klasycznej prognozy ilościowej, powstaje mapa wyzwań dla koniunktury gospodarczej i stabilności systemu finansowego w Polsce, a także rekomendacje pożądanych działań w krajowej polityce gospodarczej.

Wśród makroekonomistów, ekspertów EKF, istnieje konsensus, że należy w najbliższych trzech latach oczekiwać spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego. Można przyjąć, że lata 2017-2018 to szczyt koniunktury i choć polska gospodarka będzie nadal się szybko rozwijać, to już wolniej niż w roku 2018. Kluczowe jest to, co będzie się działo u naszych głównych partnerów handlowych, gdyż właśnie w tym obszarze eksperci EKF dostrzegają najważniejsze źródło ryzyka dla rozwoju polskiej gospodarki. Z kolei największą wewnętrzną barierą jej wzrostu jest ograniczona dostępność pracowników, wynikająca z niekorzystnych zmian demograficznych i niewystarczającej migracji.

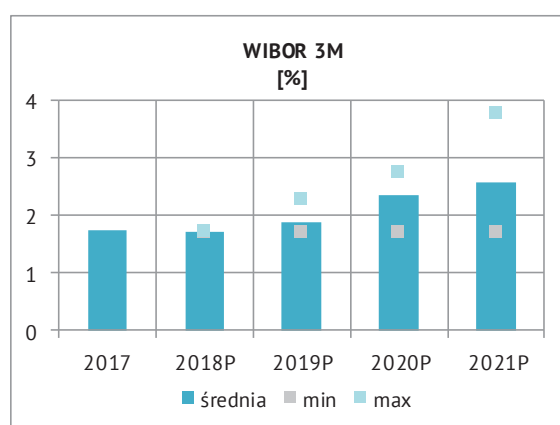
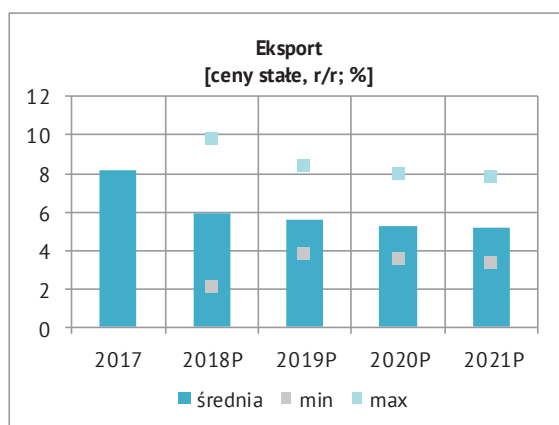
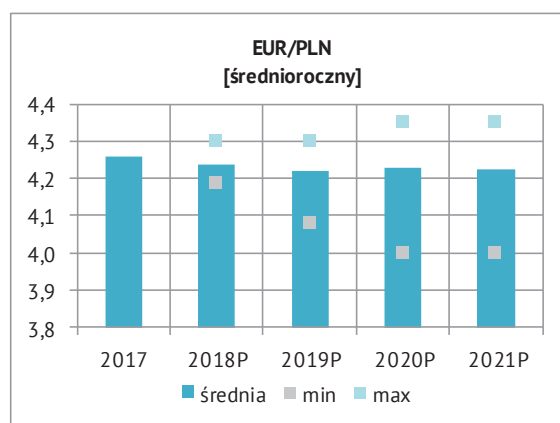
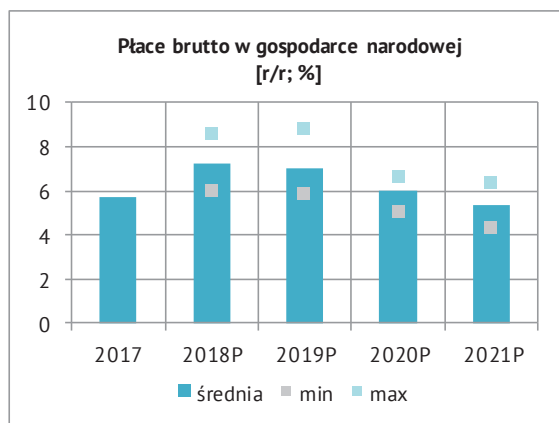
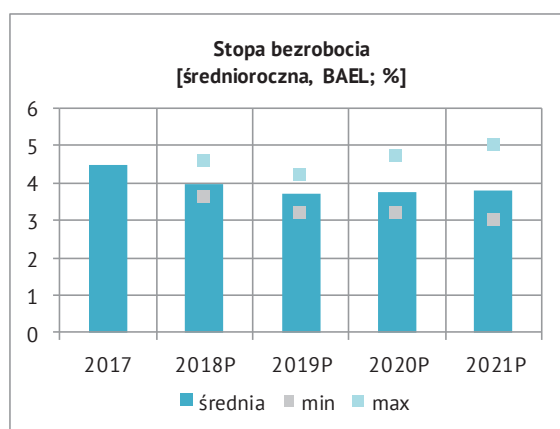
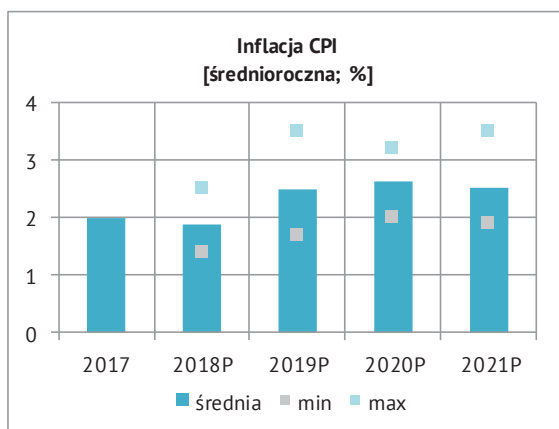
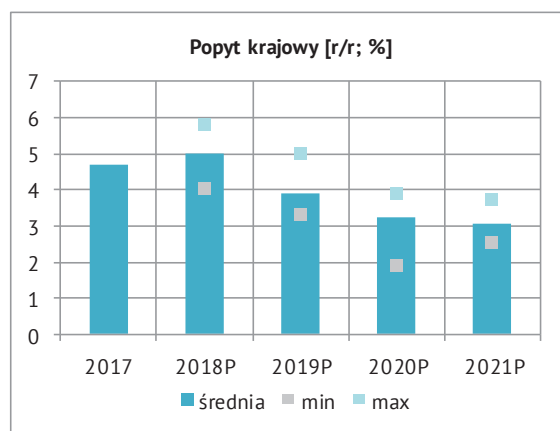
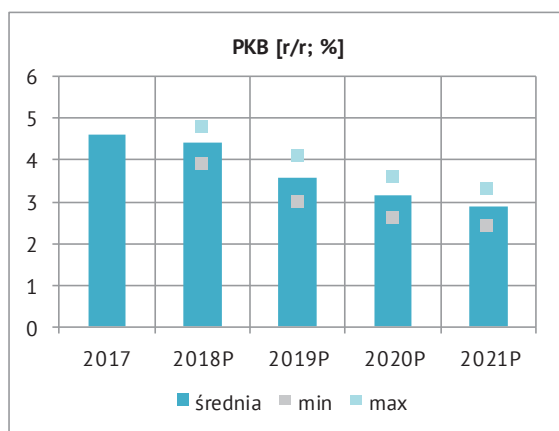
Zgodnie z prognozami tempo wzrostu PKB w Polsce ma się obniżyć z 4,5% w roku 2018 do poniżej 3% w 2021. Prognozowany w 2018 r. wzrost popytu krajowego ma wynieść ok. 5%. Ważnym jego składnikiem będą nakłady brutto na środki trwałe, czyli inwestycje, które po okresie stagnacji w ostatnich latach powinny wzrosnąć o 8% w roku 2018. Niestety, w następnych latach prognozowany jest spadek tempa ich wzrostu, dlatego potrzebne są zdecydowane działania na rzecz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej Polski dla kapitału prywatnego. Wśród ekspertów EKF nie ma pełnej zgody co do przewidywanego tempa wzrostu inwestycji w następnych kilku latach. Odchylenie standardowe od średniego przewidywanego tempa wzrostu inwestycji w roku 2021, szacowanego na 4,6%, wynosi 2,1 pkt proc.

Spożycie indywidualne, czyli konsumpcja prywatna, pozostanie nadal istotnym czynnikiem wzrostu PKB, czemu będzie sprzyjało bardzo niskie bezrobocie (poniżej 4%) oraz szybko rosnące płace (6-7% rocznie). Nie należy jednak oczekiwać, że wzrost konsumpcji utrzyma się na obecnym poziomie (4-5% rocznie), lecz prawdopodobnie spadnie do ok. 3% w roku 2021. Zbieżność opinii ekspertów jest w tym zakresie wysoka.

Szybki wzrost kosztów pracy może istotnie ograniczyć konkurencyjność polskich przedsiębiorstw i eksport. Fakt ten, a także oczekiwane szybsze tempo wzrostu importu niż eksportu powinny znaleźć odzwierciedlenie w rosnącym deficycie na rachunku bieżącym.

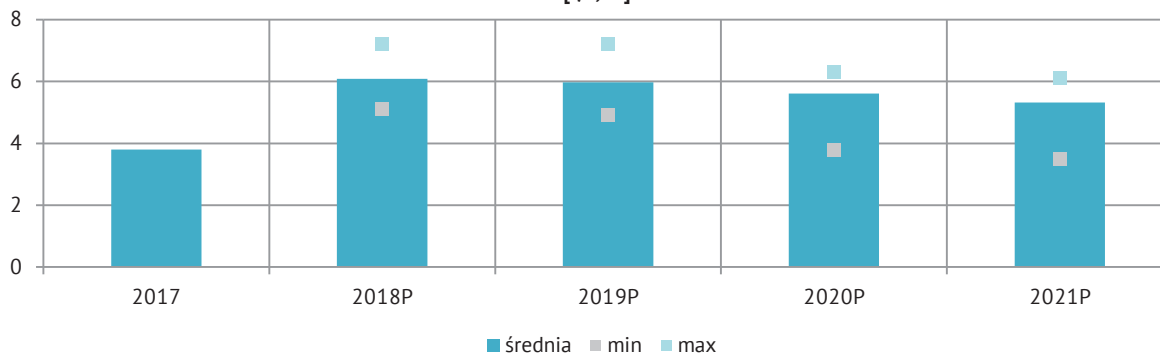
Eksperti zgodnie przewidują wzrost inflacji w Polsce. Mediana prognoz wskazuje na przejściowe nieznaczne przekroczenie celu inflacyjnego NBP w 2020 roku, a następnie powrót inflacji do celu. Równocześnie oczekiwany jest wzrost stopy referencyjnej NBP i stawki WIBOR. WIBOR 3M może wzrosnąć z obecnych 1,7 do 2,6%, co pociągnie za sobą znaczny wzrost ceny kredytów. W tym kontekście niepokojące jest obecne i przewidywane tempo wzrostu zadłużenia gospodarstw domowych z tytułu kredytów. Ryzyko wzrostu stóp procentowych jest obecnie w Polsce niedoceniane.

PROGNOZY WYBRANYCH WSKAŹNIKÓW MAKROEKONOMICZNYCH W LATACH 2018-2021

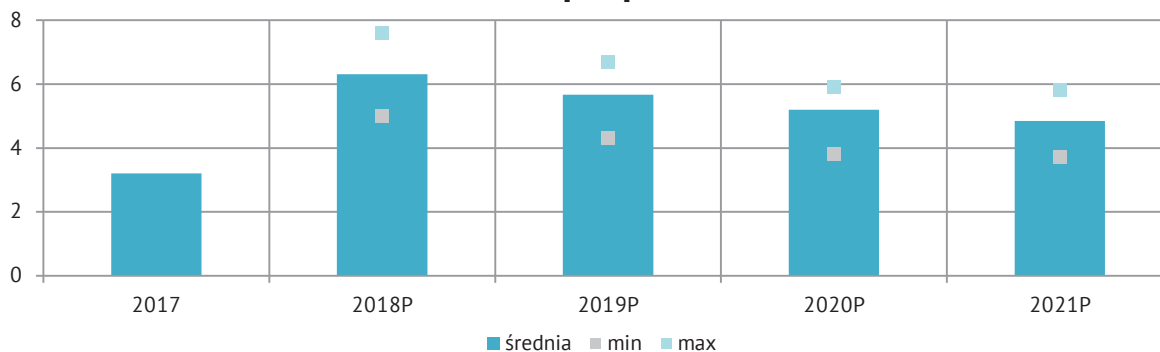

PROGNOZY WYBRANYCH WSKAŹNIKÓW SEKTORA BANKOWEGO W LATACH 2018-2021

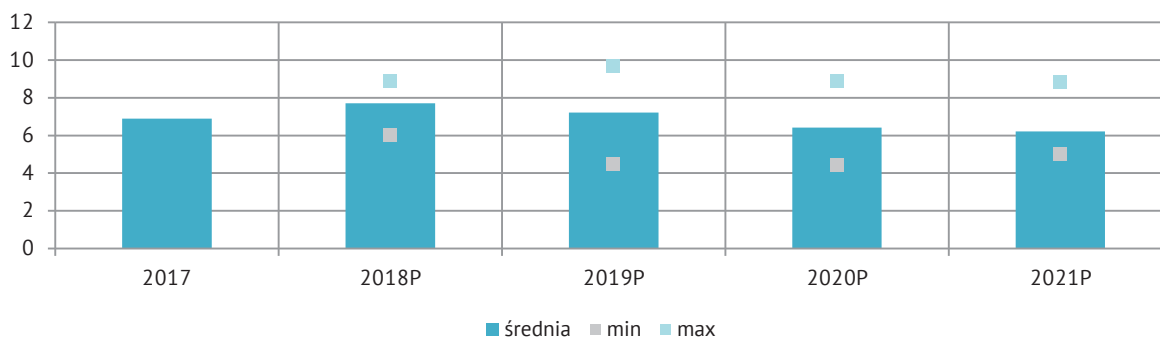
Depozyty od sektora niefinansowego
[r/r; %]

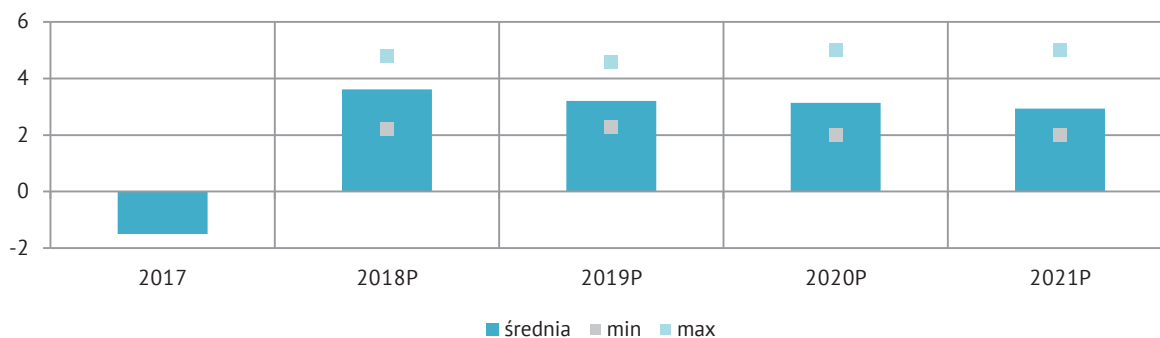
Kredyty dla sektora niefinansowego
[r/r; %]

Wolumen zadłużenia z tytułu kredytów konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych
[r/r; %]

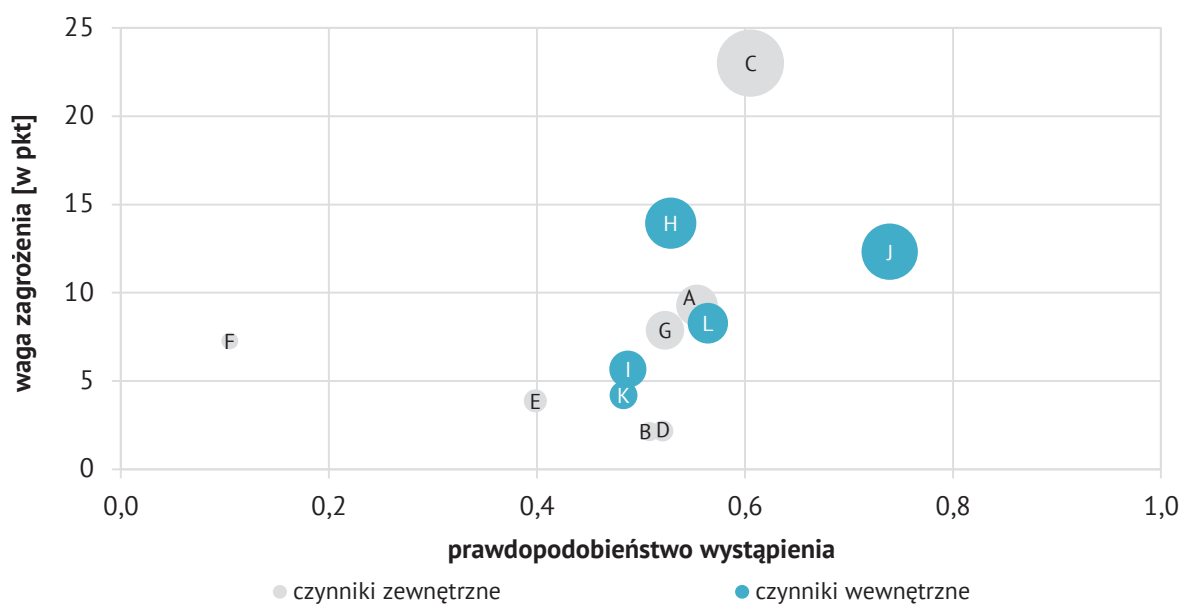
Wolumen zadłużenia z tytułu kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych
[r/r; %]

PROGNOZY WYBRANYCH WSKAŹNIKÓW MAKROEKONOMICZNYCH W LATACH 2018-2021

Wskaźnik	Miara	2017	WYNIKI ANKIET			
			2018P	2019P	2020P	2021P
PKB (r/r; %)	średnia	4,6	4,41	3,57	3,17	2,88
	odchylenie		0,22	0,31	0,24	0,25
Popyt krajowy (r/r; %)	średnia	4,7	5,02	3,90	3,22	3,07
	odchylenie		0,44	0,45	0,50	0,35
Spożycie indywidualne (r/r; %)	średnia	4,8	4,58	3,72	3,28	3,08
	odchylenie		0,42	0,40	0,40	0,37
Nakłady brutto na środki trwałe (r/r; %)	średnia	3,4	8,14	5,85	4,64	4,59
	odchylenie		1,35	1,69	2,43	2,07
Wynik sektora finansów publicznych wg metodyki UE (% PKB)	średnia	-1,7	-1,86	-2,20	-2,48	-2,83
	odchylenie		0,36	0,42	0,49	0,60
Stopa bezrobocia (średnioroczna, BAEL)	średnia	4,5	3,96	3,72	3,75	3,82
	odchylenie		0,25	0,32	0,41	0,55
Płace brutto w gospodarce narodowej (r/r; %)	średnia	5,7	7,24	7,04	6,00	5,38
	odchylenie		0,85	0,78	0,49	0,61
Eksport (ceny stałe; r/r; %)	średnia	8,2	5,91	5,62	5,25	5,22
	odchylenie		2,15	1,36	1,26	1,32
Import (ceny stałe; r/r; %)	średnia	8,7	7,16	6,81	5,68	5,55
	odchylenie		2,14	1,65	1,30	0,99
Inflacja (CPI, średnioroczna)	średnia	2	1,89	2,49	2,63	2,51
	odchylenie		0,29	0,39	0,29	0,38
Inflacja bazowa po wył. cen żywności i energii	średnia	0,7	1,09	2,06	2,42	2,34
	odchylenie		0,30	0,55	0,47	0,37
EUR/PLN (średnioroczny)	średnia	4,26	4,24	4,22	4,23	4,23
	odchylenie		0,03	0,06	0,10	0,11
USD/PLN (średnioroczny)	średnia	3,78	3,50	3,45	3,51	3,49
	odchylenie		0,10	0,22	0,31	0,31
Stopa referencyjna (średnioroczna)	średnia	1,5	1,52	1,64	2,09	2,34
	odchylenie		0,05	0,17	0,32	0,51
WIBOR 3M	średnia	1,73	1,71	1,89	2,35	2,59
	odchylenie		0,01	0,19	0,36	0,51
Rentowność obligacji 5L (średnioroczna)	średnia	2,78	2,56	2,88	3,36	3,37
	odchylenie		0,08	0,21	0,23	0,29

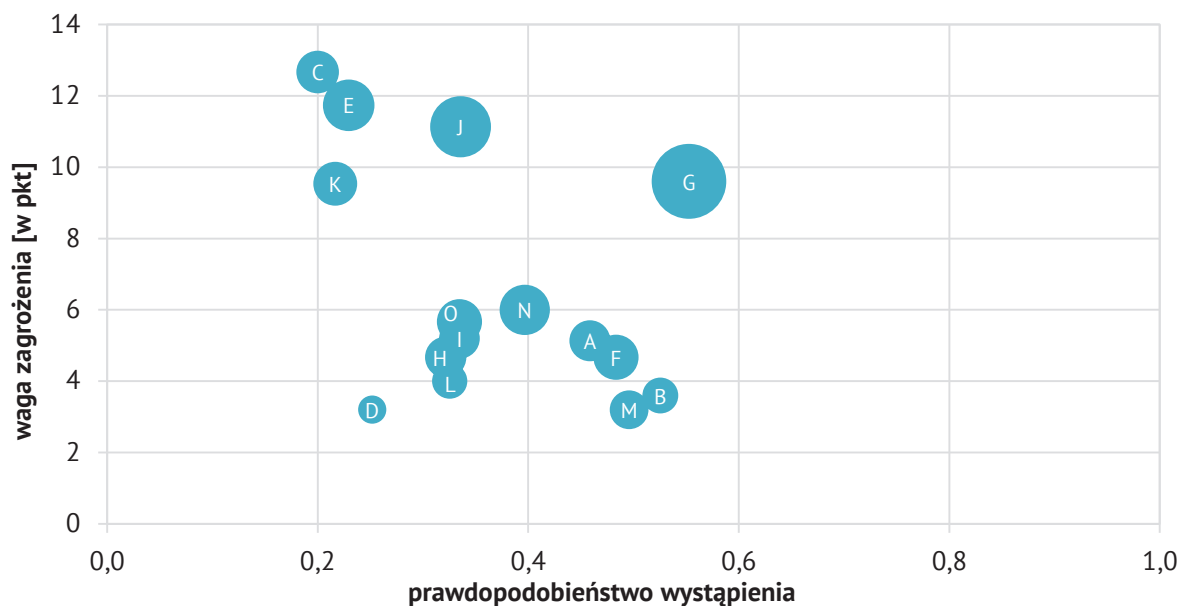
NAJWAŻNIEJSZE ZAGROŻENIA DLA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ W POLSCE W PERSPEKTYWIE 2021 ROKU

* rozmiar kółka oznacza sumę iloczynów wagi czynnika oraz prawdopodobieństwa wystąpienia przyznanych przez poszczególnych ekspertów

		Waga (1 oznacza najwyższą wagę)	Prawdopodo- bieństwo	Odsetek respondentów
A	Protekcjonizm i ograniczenia w handlu międzynarodowym	4	0,55	73%
B	Pogorszenie koniunktury w USA			53%
C	Pogorszenie koniunktury u głównych partnerów handlowych Polski	1	0,61	100%
D	Pogorszenie koniunktury w Chinach			53%
E	Kryzys we Włoszech i nowe zaburzenia na rynkach prowadzące do kryzysu zadłużenia w strefie euro			60%
F	Rozpad strefy euro			53%
G	Korekta i wzrost zmienności na globalnych rynkach finansowych skutkujące odpływem kapitału i deprecjacją walut gospodarek rozwijających się (w tym Polski)			80%
H	Nadmierny wzrost nierównowag w wyniku procyklicznej polityki fiskalnej i pieniężnej w Polsce	2	0,53	93%
I	Ograniczenie funduszy UE dla Polski w efekcie postępowania UE ws. praworządności			60%
J	Bariera podażowa na rynku pracy (ograniczona dostępność wykwalifikowanych pracowników; niekorzystna struktura demograficzna i niewystarczająca migracja pracowników)	3	0,74	87%
K	Trwały wzrost płac przekraczający wzrost wydajności			60%
L	Niepewność dot. polityki gospodarczej skutkująca spowolnieniem inwestycji prywatnych	5	0,56	87%

NAJWAŻNIEJSZE ZAGROŻENIA DLA STABILNOŚCI POLSKIEGO SYSTEMU FINANSOWEGO W PERSPEKTYWIE 2021 ROKU

* rozmiar kółka oznacza sumę iloczynów wagi czynnika oraz prawdopodobieństwa wystąpienia przyznanych przez poszczególnych ekspertów

	Waga (1 oznacza najwyższą wagę)	Prawdopodo- bieństwo	Odsetek respondentów
A Upadki banków spółdzielczych		0,46	67%
B Upadki i restrukturyzacja największych SKOKów		0,53	60%
C Upadek średniej wielkości banku	1		73%
D Niewystarczająca integracja polskiego sektora finansowego z systemami finansowymi strefy euro			53%
E Kryzys bankowy/finansowy w Unii Europejskiej	2		80%
F Strukturalne niedopasowanie aktywów i pasywów krajowych banków		0,48	67%
G Nadmierny udział państwa w sektorze bankowym	4	0,55	67%
H Agresywne wprowadzanie na rynek toksycznych instrumentów finansowych			67%
I Problemy osób posiadających kredyty hipoteczne powiązane z walutami obcymi w sytuacji osłabienia złotego			67%
J Ustawowa i przymusowa restrukturyzacja kredytów walutowych	3		87%
K Gwałtowny i znaczący wzrost stóp procentowych prowadzący do wzrostu kosztów ponoszonych przez kredytobiorców	5		87%
L Pogorszenie jakości portfela kredytowego, wynikające z malejącej rentowności firm działających w warunkach wysokiej presji kosztowej i niskiej inflacji			53%
M Słaby nadzór nad sektorem parabankowym		0,50	40%
N Spekulacyjny/znaczący wzrost cen nieruchomości			67%
O Mniejsza odporność banków na ewentualne zawirowania z uwagi na większe obciążenia regulacyjno-fiskalne			73%

PROGNOZY I WYZWANIA TECHNOLOGICZNE PRZED SEKTOREM FINANSOWYM W PERSPEKTYWIE ŚREDNIOOKRESOWEJ

Strategia i pozycja sektora bankowego jest silnie powiązana z rozwojem technologii informatycznych, co implikuje szereg wyzwań dla banków. W ramach EKF zidentyfikowane zostały cztery najważniejsze wyzwania IT stojące przed sektorem finansowym:

1. Cyberbezpieczeństwo – opracowanie skutecznych mechanizmów ochrony przed atakiem na sektor, wypracowanie standardów współdziałania sektora bankowego a także określenia roli podmiotów administracji publicznej w sektorowym systemie cyberbezpieczeństwa.
2. Regulacje krajowe i unijne – możliwości opracowywania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań przez banki w warunkach ograniczonej dostępności zasobów IT, wynikającej z konieczności dostosowywania systemów bankowych do zmieniających się regulacji, niesymetryczne obciążenie regulacjami, kształtujące rynkowy kontekst w surowszy sposób dla banków niż dla firm z obszaru fintech.
3. Adaptacja innowacyjnych technologii w sektorze bankowym – gotowość sektora bankowego do inwestycji znaczących kwot w nowe technologie (np. rozwiązania chmurowe, blockchain, rozwiązania globalne, etc.) w sytuacji braku zwrotu z poprzednich, inwestycji.
4. Zmiany demograficzne i rynek pracownika – niedobór wykwalifikowanych kadr w branży IT, migracja kadr w ramach globalnego rynku pracy.

W opinii sektora bankowego najważniejszym wyzwaniem jest zapewnienie cyberbezpieczeństwa i ochrony sektorowej i pozasektorowej dla instytucji finansowych i ich klientów. W tym celu należy zacieśnić współpracę wewnątrzsektorową z wykorzystaniem Bankowego Centrum Cyberbezpieczeństwa (BCC). Konieczne jest wypracowanie koncepcji formalno-prawnej i systemowej implementacji chmury obliczeniowej o zasięgu sektorowym i międzysektorowym adresującej wymagania regulacyjne w zakresie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. Rekomendujemy, aby BCC nadzorowało wdrożenie optymalnych mechanizmów bezpieczeństwa w ramach wprowadzania kluczowych regulacji oraz koordynowało spójność wypracowanych rozwiązań. Powyższe działania powinny zostać wsparte kontynuowaniem i koordynacją działań informacyjno-edukacyjnych wśród klientów instytucji finansowych, zmierzających do podniesienia poziomu świadomości dotyczących zagrożeń i możliwości ochrony.

Kolejne istotne wyzwania związane są z regulacjami krajowymi i unijnymi, które mogą wspierać lub ograniczać pełne wykorzystanie możliwości, jakie daje implementacja innowacyjnych technologii, takich jak m.in. rozwiązań chmurowych, blockchain. Sektor bankowy rekomenduje zwiększenie roli biznesu w stanowieniu dobrego prawa oraz poszerzenie zakresu konsultacji w toku legislacji nowych przepisów. Wskazano także zmniejszenie obciążeń raportowych oraz łagodzenie regulacji dla sektora bankowego, dotyczących m.in. technologii chmurowych, zdalnej identyfikacji czy blockchain, tak aby banki mogły konkurować na równych prawach z fintechami, które często nie podlegają równie restrykcyjnym regulacjom i nadzorowi. Ustawodawca powinien zadbać o stworzenie sprzyjających warunków prawnych i podatkowych mających na celu wspieranie rozwoju najnowszych technologii w obszarze finansowym i cyberbezpieczeństwa. Banki, szczególnie w obszarach, w których ze sobą nie konkurują, powinny w szerszym zakresie korzystać z możliwości jakie daje oferta spółek infrastrukturalnych, wspierających sektor bankowy, zwłaszcza w zakresie tworzenia sektorowych innowacji.

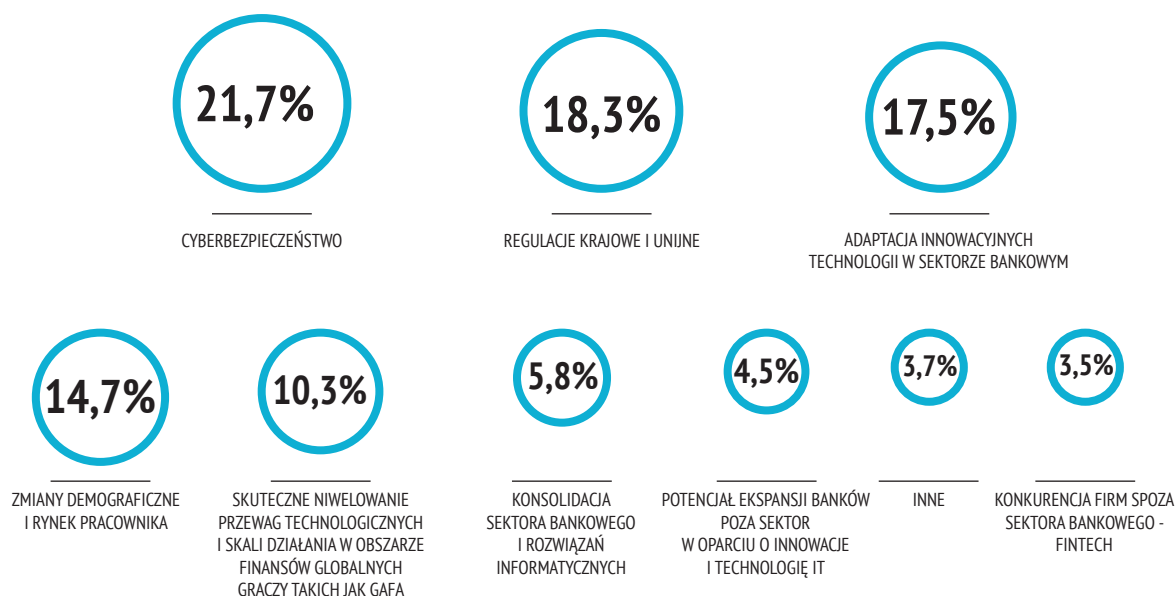
Banki mierzą się z problemem niedoboru wykwalifikowanej kadry, głównie w zawodach związanych z IT. Wnioski z dyskusji sektorowej sugerują podjęcie działań, których celem jest m.in.: określenie potrzeb sektora finansowego oraz opracowanie, we współpracy z instytucjami edukacyjnymi, kierunków technologicznych, odpowiadających na te potrzeby, uruchomienie programu współpracy sektora finansowego ze szkolnictwem wyższym czy też rozwój programów edukacyjnych mających na celu dokształcanie lub przekwalifikowanie pracowników, np. z tradycyjnego obszaru back office do obsługi procesów zautomatyzowanych. Uwzględniając zmiany demograficzne, należy wykorzystać potencjał pracowników spoza sektora oraz ze starszych grup wiekowych, poprzez przygotowanie dedykowanych programów edukacyjnych tak, aby szerzej i lepiej integrować ich z nowymi modelami działania.

Poza czterema kluczowymi, wskazanymi powyżej wyzwaniami, zdaniem banków ważne dla sektora są również:

- Skuteczne niwelowanie przewag technologicznych i skali działania w obszarze finansów globalnych graczy takich jak GAFA (Google, Apple, Facebook, Amazon) – konsekwencje ekspansji światowych gigantów a możliwości rozwoju polskiej innowacji dla sektora bankowego.
- Konsolidacja sektora bankowego i rozwiązań informatycznych – łączenie banków, wykorzystanie technologii wewnątrz grup, centra usług wspólnych.
- Potencjał ekspansji banków poza sektor w oparciu o innowacje i technologię IT – potencjał sektora do eksportu własnych, innowacyjnych rozwiązań informatycznych, czynnik stymulujący czy bariera dla ekspansji polskiego sektora bankowego (np. ekspansja biznesowa, rozszerzająca działalność banków na nowe sektory w Polsce oraz eksport rozwiązań technologicznych polskich banków na inne rynki).
- Konkurencja firm spoza sektora bankowego – fintech – pojawianie się na rynku start-up'ów i fintech-ów w obszarach „zarezerwowanych” do tej pory dla banków.

Ranking odpowiedzi banków dotyczący wyzwań IT prezentuje poniższa grafika.

Wyzwania IT - Ranking odpowiedzi banków

Identyfikacja (za pośrednictwem ankiety) i analiza ww. wyzwań, została poparta dyskusją sektorową w trakcie debaty „Technologiczny okrągły stół EKF – Mapa wyzwań dla sektora bankowego 2018-2021” VIII Europejskiego Kongresu Finansowego i stanowiła próbę odpowiedzi sektora na prognozowane trendy i kierunki zmian w perspektywie średniookresowej. Jej efektem są wypracowane rekomendacje działań sektorowych, ponadsektorowych i rządowych związanych m.in. z implementacją innowacyjnych technologii, współpracą w zakresie cyberbezpieczeństwa, stanowieniem prawa i równowagą legislacyjną, edukacją oraz nowymi formami zatrudnienia. Rekomendacje te, razem z prognozami i wyzwaniami makroekonomicznym oraz scenariuszami reakcji banków na najbardziej prawdopodobne szanse i zagrożenia, wypracowanymi podczas pozostałych debat EKF, tworzą kompleksowy obraz wyzwań stojących przed sektorem bankowym w perspektywie 2018-2021.

BADANIE I OCENA RATINGOWA EKF INVESTOR RELATIONS SPÓŁEK GIEŁDOWYCH Z WIG 30

WPROWADZENIE

Giełda i rynek kapitałowy to przede wszystkim pieniądze. Ale zanim on przepłynie do inwestora do spółki kapitałowej potrzebne jest zaufanie do spółki, którego budowaniu służy komunikacja, kreująca reputację spółki jako wiarygodnego celu inwestycyjnego, mająca na celu pozyskiwanie dla spółki finansowania, poczynając od pierwszej oferty publicznej. Opanowanie sztuki komunikowania się jest dla spółki giełdowej wyzwaniem. Spółka, która nie potrafi komunikować się ze swoim akcjonariatem, z potencjalnymi inwestorami, interesariuszami, biznesowym otoczeniem, analitykami, regulatorem, rynkiem – może nie pozyskać środków w wymaganej wysokości, lub pozyskać je na warunkach mniej korzystnych od tych, jakie zdołał osiągnąć konkurent.

Jednocześnie współczesna światowa gospodarka bez wątpienia nie mogłaby sprawnie funkcjonować bez rozwiniętego rynku finansowego, a nowoczesny rynek finansowy nie mógłby spełniać swoich funkcji bez odpowiedniej komunikacji pomiędzy podmiotami. Ustanowienie i utrzymanie komunikacji – w szczególności na poziomie finansowym – pomiędzy spółkami a interesariuszami (a w szczególności inwestorami), jest właśnie obszarem działania relacji inwestorskich. Relacje inwestorskie zmieniają rynek kapitałowy, a zarazem same podlegają ewolucji. Coraz ważniejsza funkcja relacji inwestorskich jest konsekwencją zmian na rynkach finansowych wymuszających na spółkach przekazywanie odpowiednich informacji, w odpowiednim czasie, formie i przy użyciu odpowiednich narzędzi i instrumentów.

Komunikacja jest sztuką, ale dla spółki giełdowej jest także poważnym wyzwaniem i obowiązkiem. Spółka giełdowa ma określone powinności w zakresie udostępniania rynkowi bogatych informacji na swój temat. Musi ona systematycznie kierować do swojego otoczenia strumień informacji o treści określonej w przepisach prawa i w omawianej zasadzie, dbając o ich akuratność, prawdziwość, punktualność, szczegółowość itd. Nowoczesny rynek kapitałowy nie mógłby spełniać swoich funkcji bez odpowiedniej komunikacji pomiędzy uczestniczącymi w nim podmiotami. Odwrotną stroną tych obciążeń jest szeroki dostęp rynku, w tym inwestorów i potencjalnych inwestorów do informacji o spółce.

Wobec powyższego celem jest analiza (i ocena) jak relacje inwestorskie są realizowane w polskiej praktyce.

CEL BADANIA

Celem projektu dotyczącego opracowania metodologii oceny klasyfikacyjnej (ratingu) relacji inwestorskich spółki giełdowej i dokonania niezależnej oceny tych relacji w spółkach WIG30 poprzez nadanie im Ratingu Investor Relations (RIR) jest oprócz promowania i premiowania jak największej transparentności w spółkach, podnoszenie jakości udostępnianych informacji i zwiększenie stopnia spełniania oczekiwań społeczności finansowej, poprzez wyznaczenie „ponadminimalnych” czy ponad te, które są wymagane prawem, standardów polityki informacyjnej i komunikacji z inwestorami.

METODOLOGIA BADANIA

Rating relacji inwestorskich (IR) EKF został sporządzony w oparciu o możliwe szeroki zakres dostępnych publicznie informacji obrazujących realizację relacji inwestorskich przez spółki, badanie samych spółek i badanie inwestorów, zarówno instytucjonalnych jak indywidualnych, oraz mediów branżowych. Dodatkowo jako informacje pomocnicze wykorzystano aktualne, publicznie dostępne informacje o ocenie relacji inwestorskich dokonywanych przez inne instytucje czy organizacje: SEG (Złota Strona Emitenta oraz Lider Komunikacji Online), Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych (Program 10 na 10), czy wspólne badanie Gazety Giełdy i Inwestorów „Parkiet” i Izby Domów Maklerskich.

Zbadano i zebrano szeroki zakres informacji o:

- komunikacji spółki z inwestorami online, m.in. poprzez stronę internetową (Filar I badania),
- opiniach inwestorów indywidualnych i mediów branżowych o poziomie i jakości komunikacji spółek (Filar II badania),
- opiniach analityków i zarządzających o poziomie i jakości komunikacji spółek (Filar III badania).

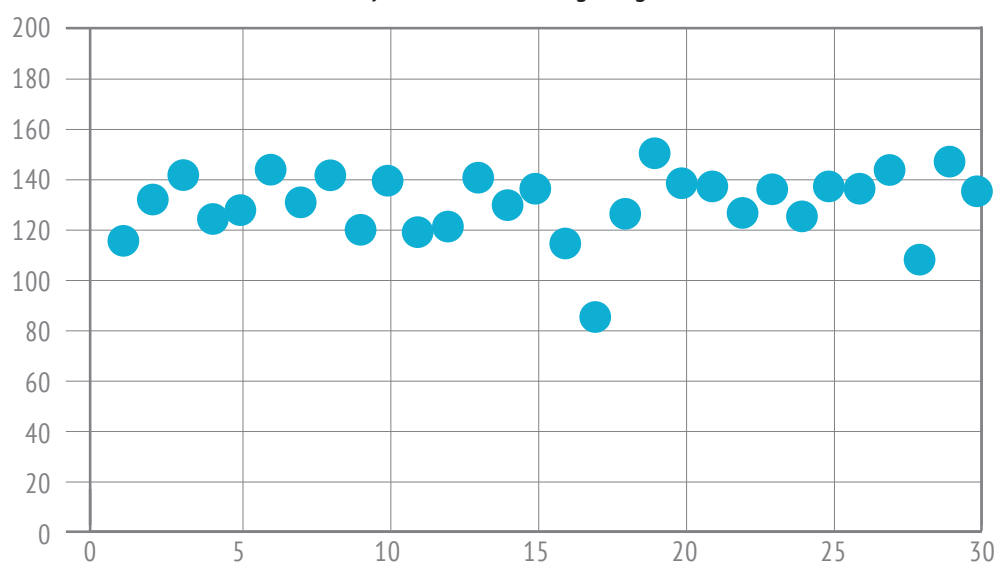
Każdy z 3 elementów zawierał pytania, na które odpowiedzi były punktowane i z odpowiednimi wagami dały ocenę końcową. Maksymalna liczba punktów możliwa do osiągnięcia wynosiła 200.

Powyższa analiza została następnie użyta do określenia i przyznania ratingów spółkom WIG 30. Zaproponowano skalę ratingową rozpoczynającą się od AAA (bardzo dobre relacje inwestorskie) do D (nie budzące zaufania relacje inwestorskie). Dodatkowo zbadano jak dużo brakuje spółkom do zmiany ratingu (zarówno na wyższą jak i na niższą) i przedstawiono wyniki tej części badania jako perspektywę ratingu.

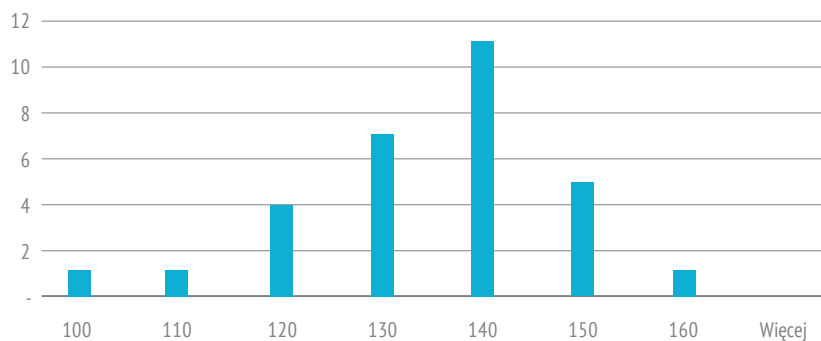
WYNIKI BADANIA, RATING I JEGO PERSPEKTYWA

W efekcie powstało najszerze badanie relacji inwestorskich jakie do chwili obecnej miało miejsce w historii polskiego rynku kapitałowego, a jego syntetycznym wynikiem są przyznane oceny ratingowe wszystkim spółkom WIG 30 (według stanu na dzień 1 maja 2018 r.) w dziedzinie ich relacji inwestorskich.

Wyniki badania ratingowego IR 2018

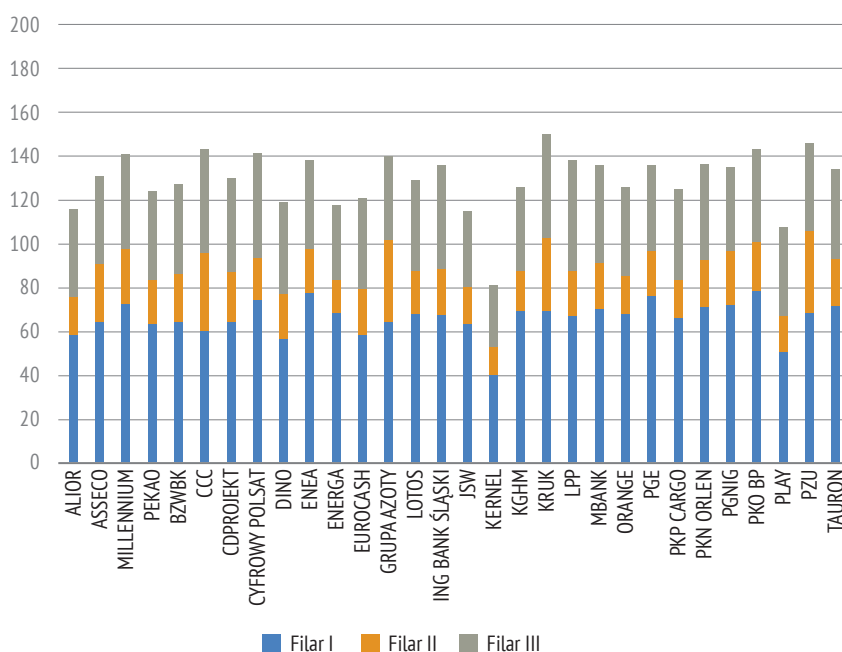
Wyniki badania ratingowego IR 2018: Histogram

Przedziały ratingowe

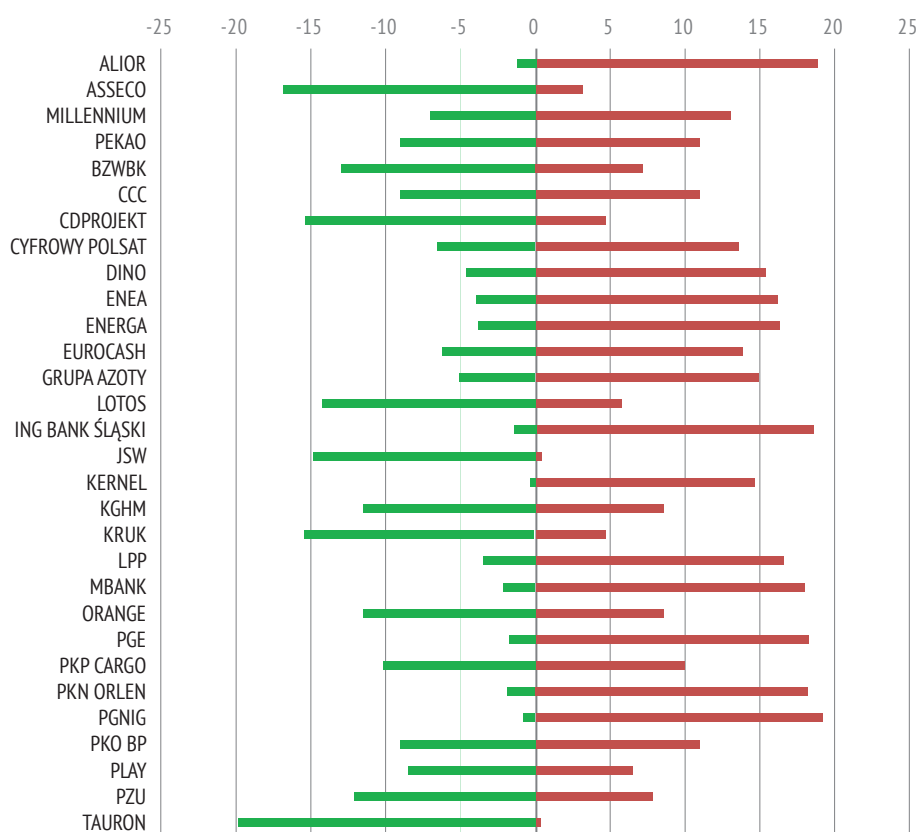
Wynik i struktura badania ratingowego IR 2018

RATING IR (RIR) SPÓŁEK WIG 30:

ALIOR	116	BBB	JSW	115	BB
ASSECO	132	BBB	KERNEL	85	B
MILLENNIUM	142	A	KGHM	126	BBB
PEKAO	124	BBB	KRUK	150	A
BZWBK	128	BBB	LPP	138	A
CCC	144	A	MBANK	137	A
CDPROJEKT	130	BBB	ORANGE	126	BBB
CYFROWY POLSAT	141	A	PGE	137	A
DINO	119	BBB	PKP CARGO	125	BBB
ENEA	139	A	PKN ORLEN	137	A
ENERGA	119	BBB	PGNIG	136	A
EUROCASH	121	BBB	PKO BP	144	A
GRUPA AZOTY	140	A	PLAY	108	BB
LOTOS	129	BBB	PZU	147	A
ING BANK ŚLĄSKI	136	A	TAURON	135	BBB

„Perspektywa” zmiany ratingu

* „Perspektywa” zmiany ratingu jest wartością różnicy minimalnej liczby punktów potrzebnych do 1) „upgrade’u” (kolor czerwony) i 2) „downgrade’u” (kolor zielony) i liczbą otrzymanych punktów w badaniu. Im większa jest część czerwona tym bardziej perspektywa jest negatywna, im większa jest część zielona tym mniej spółce brakuje do podniesienia ratingu.

STANOWISKA EUROPEJSKIEGO KONGRESU FINANSOWEGO W MIĘDZYNARODOWYCH KONSULTACJACH

Od 2015 roku Europejski Kongres Finansowy pomiędzy czerwcowymi spotkaniami w Sopocie bierze udział w międzynarodowych konsultacjach dotyczących stabilności finansowej i rozwoju rynku finansowego. Opracowuje i przedstawia syntezę opinii ekspertów z polskiego rynku finansowego (stosując zmodyfikowaną metodę ekspertyzy grupowej) wobec różnych koncepcji budowania nowej architektury systemu finansowego. W ciągu 3,5 roku EFC zebrał opinie ponad 400 ekspertów z instytucji finansowych działających na polskim rynku, regulatorów oraz środowiska naukowego. Wielu z nich przekazało swoje opinie w kilku projektach konsultacyjnych. Na podstawie zebranych opinii Europejski Kongres Finansowy przedstawił syntezę stanowisk ekspertów z polskiego rynku w 27 międzynarodowych debatach Rady Stabilności Finansowej (FSB), Europejskich Urzędów Nadzoru (EBA, EIOPA i ESMA), Komitetu Bazylejskiego (BCBS), Europejskiego Banku Centralnego oraz Komisji Europejskiej. Były to stanowiska w następujących konsultacjach:

CZERWIEC 2017-CZERWIEC 2018

- Europejskiego Banku Centralnego dotyczących niezabezpieczonej stopy procentowej euro na rynku overnight,
- Komisji Europejskiej dotyczących oceny unijnych ram opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej,
- Komisji Europejskiej dotyczących zapobiegania i zwalczania oszustw w płatności podatku VAT od transakcji w handlu elektronicznym,
- Rady Stabilności Finansowej w sprawie zasad stosowania mechanizmu bail-in,
- Rady Stabilności Finansowej w sprawie strategii finansowania banków w procesie resolution,
- Komisji Europejskiej dotyczących sprawiedliwego opodatkowania gospodarki cyfrowej,
- Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) dotyczących pozaistotnych wskaźników referencyjnych,
- Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego dotyczących konsekwencji rozwoju FinTech dla banków i nadzoru bankowego,
- Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczących FinTech,
- Komisji Europejskiej dotyczących finansowania zrównoważonego rozwoju,
- Komisji Europejskiej dotyczących rozwoju wtórnych rynków kredytów i aktywów zagrożonych oraz ochrony wierzycieli zabezpieczonych przed niewykonywaniem zobowiązań przez kredytobiorców.

CZERWIEC 2016-CZERWIEC 2017

- Komisji Europejskiej dotyczących FinTech,
- Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego dotyczących identyfikacji i zarządzania tzw. step-in risk dla łagodzenia potencjalnych skutków ubocznych funkcjonowania systemu shadow banking dla banków,
- Komisji Europejskiej dotyczących propozycji zmiany dyrektywy 2006/112/EC w zakresie zasad stosowania stawek VAT,
- Komisji Europejskiej dotyczących propozycji zmiany systemu VAT dla wewnątrzwspólnotowych transakcji firma-do-firmy (B2B),
- Rady Stabilności Finansowej dotyczących ciągłości dostępu do infrastruktury rynku finansowego dla instytucji będącej w procesie przymusowej restrukturyzacji,
- Rady Stabilności Finansowej dotyczących zasad przewodnich odnośnie do wewnętrznej zdolności do całkowitej absorpcji strat („Internal TLAC”),
- Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie wymogów dotyczących uwierzytelniania klientów i bezpieczeństwa komunikacji w ramach Dyrektywy PSD2,
- Komisji Europejskiej dotyczących dodatkowego nadzoru nad konglomeratami finansowymi.

CZERWIEC 2015-CZERWIEC 2016

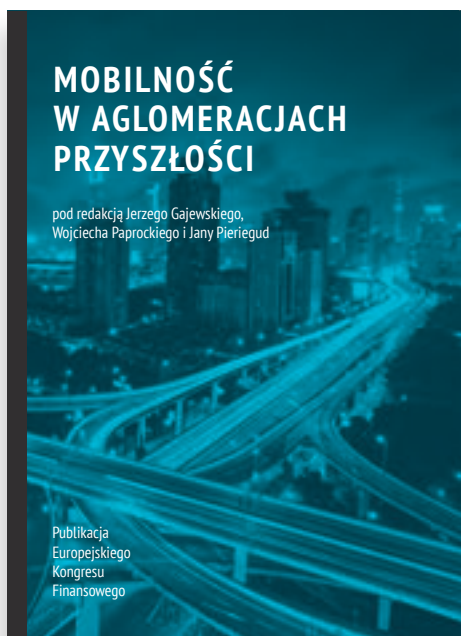
- Komisji Europejskiej dotyczących propozycji przedstawionych w „Zielonej Księdze w sprawie detalicznych usług finansowych – lepsze produkty, szerszy wybór i większe możliwości dla konsumentów i przedsiębiorstw”,
- Rady Stabilności Finansowej dotyczących propozycji przedstawionych w dokumencie konsultacyjnym „Guiding Principles on the Temporary Funding Needed to Support the Orderly Resolution of a Global Systemically Important Bank”,
- Komisji Europejskiej dotyczących propozycji przedstawionych w dokumencie konsultacyjnym „Covered Bonds in the European Union”,
- Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) dotyczących koncepcji wprowadzenia paneuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (PEPP) (stanowisko opracowane we współpracy z Komitetem Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk),
- Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) ws. wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, dotyczących ekspozycji zabezpieczonych nieruchomością mieszkalnymi i komercyjnymi.

STYCZEŃ 2015-CZERWIEC 2015

- Komisji Europejskiej dotyczących koncepcji Unii Rynków Kapitałowych przedstawionej w materiale konsultacyjnym „Green Paper – Building a Capital Markets Union” (stanowisko opracowane we współpracy z Komitetem Nauk o Finansach Polskiej Akademii Nauk),
- Komisji Europejskiej dotyczących bezpieczeństwa dostaw gazu w Unii Europejskiej,
- Rady Stabilności Finansowej (FSB) dotyczących propozycji standardu zdolności do absorpcji strat przedstawionej w materiale konsultacyjnym „Adequacy of Loss-absorbing Capacity of Global Systemically Important Banks in Resolution”.

Zaangażowanie wszystkich ekspertów i Europejskiego Kongresu Finansowego w międzynarodowe konsultacje zawsze miało charakter pro publico bono.

PUBLIKACJE EKF 2018

Mobilność w aglomeracjach przyszłości

pod red. Jerzego Gajewskiego, Wojciecha Paprockiego i Jany Pieriegud

Monografia przedstawia najnowsze tendencje w rozwoju terenów zurbanizowanych, w tym wdrażania koncepcji „mobilności na żądanie” (mobility on demand) oraz „mobilności jako usługi” (Mobility-as-a-Service – MaaS). Mieszkańcom będą zapewnione atrakcyjne sposoby zaspokajania potrzeb, a wykorzystywanie infrastruktury technicznej stanie się bardziej przyjazne dla całej społeczności i środowiska naturalnego. Nowe rozwiązania związane z wdrażaniem nowych technologii, mają zapewnić procesy przemieszczania się osób i dystrybucji ładunków dopasowane do zindywidualizowanych potrzeb.

Wyzwania informatyki bankowej 2018

pod. red. Andrzeja Kawińskiego i Andrzeja Sieradza

Obecnie bankowe trendy rynkowe wymagają jednoczesnego zmniejszania kosztów IT oraz przyspieszenia cyklu rozwoju produktów i usług. Publikacja zajmuje się koncepcjami Agile, Design Thinking, DevOps bankowością mobilną, bezpieczeństwem transakcji płatniczych, współpracą z nie-bankowymi uczestnikami rynku płatniczego czy wymianą technologiczną związaną z wielokanałowością dystrybucji produktów bankowych oraz usługami finansowymi przyszłości. To niektóre poruszone w publikacji wyzwania, stojące przed informatyką bankową oraz całym tworzącym się dynamicznie otoczeniem systemu finansowego. Publikacja jest jubileuszową, piątą kolejną publikacją wydawaną w ramach Europejskiego Kongresu Finansowego.

Jerzy Hausner, Wojciech Paprocki, Mirosław Gronicki

POLSKI ARCHIPELAG ROZWOJU W WARUNKACH GLOBALNEJ NIEPEWNOŚCI

Polski archipelag rozwoju w warunkach globalnej niepewności

Jerzy Hausner, Wojciech Paprocki, Mirosław Gronicki

Monografia obejmuje rozważania poświęcone możliwym zmianom w kształtowaniu relacji między ludźmi, którzy w różnych rolach aktywnie uczestniczą w funkcjonowaniu systemu społeczno-gospodarczego. Najważniejsze są relacje związane z wykonywaniem działalności gospodarczej. Jeśli nie są wsparte wzajemnym zaufaniem niezbędnym w partnerskim współdziałaniu, ulegają – co obserwowane jest w gospodarce globalnej – społecznej degradacji i stanowią potencjalne źródło kryzysu. Archipelag rozwoju to koncepcja upowszechniania partnerskich stosunków w gospodarce rynkowej.

 The logo consists of a stylized graphic of vertical bars of varying heights to the left of the text 'EUROPEAN FINANCIAL CONGRESS' and 'Akademia' below it.

EUROPEAN
FINANCIAL
CONGRESS
Akademia

CO ZMIENILIBYŚMY W POLSCE I EUROPIE?

ESEJE CZŁONKÓW AKADEMII EFC

Co zmienilibyśmy w Polsce i Europie?

Eseje członków Akademii EFC

Publikacja zawiera zbiór krótkich esejów o gospodarce, technologii i rynku finansowym, napisanych przez członków Akademii EFC. Są to młodzi ludzie, którzy w najbliższych latach będą wywierali coraz większy, realny wpływ na polską gospodarkę. Eseje pozwalają dowiedzieć się, jak postrzegają oni rolę Polski w gospodarce europejskiej, wdrażanie innowacji czy perspektywy rozwoju zaawansowanych technologii w finansach.

Eseje składające się na tegoroczną publikację uporządkowane zostały według trzech rozdziałów tematycznych:

„Która Polska szybciej dogoni gospodarki zachodniej Europy – liberalna czy etatystyczna?”

„Nowe technologie w finansach – szansa czy rosnące zagrożenie?”

„Polska w strefie euro – wstępować możliwie szybko czy czekać?”

Kalendarium 2018/2019
Statystyki

KALENDARIUM 2018/2019

**CORPORATE
FINANCE &
BANKING
CONGRESS**

Kongres Bankowości Korporacyjnej i Finansowania Przedsiębiorstw

16-17 października 2018

www.cbc.projektekf.pl

Kongres jest skoncentrowany na dyskusji o finansowaniu i wspieraniu przedsiębiorstw przez prywatne i publiczne instytucje finansowe i rozwojowe, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań stawianych rynkowi finansowemu przez przedsiębiorców.

Celem Kongresu jest stworzenie trwałego miejsca międzynarodowej debaty oraz proponowania konstruktywnych rozwiązań wobec wyzwań w obszarze finansowania rozwoju biznesu na rynku krajowym i międzynarodowym.

**KONGRES
BANKOWOŚCI
DETALICZNEJ**

Kongres Bankowości Detalicznej

21-22 listopada 2018

www.kbd.projektekf.pl

Kongres skupia się na wyzwaniach sektora, identyfikuje problemy i proponuje rozwiązania stymulujące rozwój i zwiększające jego bezpieczeństwo. Kongres od sześciu lat stanowi kluczową platformę wymiany myśli i doświadczeń z zakresu rozwoju bankowości detalicznej w Polsce dla ponad 300 uczestników.

**KONGRES
CONSUMER
FINANCE**

Kongres Consumer Finance

6-7 grudnia 2018

www.kcf.projektekf.pl

Od trzynastu lat Kongres Consumer Finance jest największym, dorocznym spotkaniem przedstawicieli sektora consumer finance oraz instytucji współpracujących, poświęcony perspektywom, wyzwaniom i problemom rynku consumer finance. Celem Kongresu jest otwarta debata pomiędzy wszystkimi uczestnikami rynku consumer finance, wymiana informacji nt. najbardziej aktualnych problemów rynku, a także wypracowanie rekomendacji w zakresie bezpieczeństwa rynku consumer finance.

**ZARZĄDZANIE
RYZYKIEM
I KAPITAŁEM**

Zarządzanie Ryzykiem i Kapitałem w Bankach

styczeń/luty 2019

www.zkb.projektekf.pl

Celem Seminarium, niezmiennym od jego pierwszej edycji w roku 2011, jest debata na temat stabilności sektora finansowego oraz doskonalenia zarządzania kapitałem, płynnością i ryzykiem w sektorze finansowym. Formuła seminarium to interaktywna dyskusja przy okrągłym stole oraz wymiana doświadczeń między osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem i finansami w instytucjach finansowych oraz przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych za stabilność sektora finansowego.

IT W INSTYTUCJACH
FINANSOWYCH

IT w Instytucjach Finansowych

marzec 2019

www.it.projektekf.pl

Konferencja jest dorocznym, branżowym spotkaniem przedstawicieli instytucji finansowych oraz przedstawicieli sektora IT. Charakteryzuje ją nieskrępowana dyskusja ekspercka na tematy związane nie tylko z aktualnymi problemami współpracy sektora IT i instytucji finansowych, ale przede wszystkim o przyszłych wyzwaniach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa informatycznego instytucji finansowych oraz możliwościach wsparcia biznesu przez rozwiązania technologiczne.

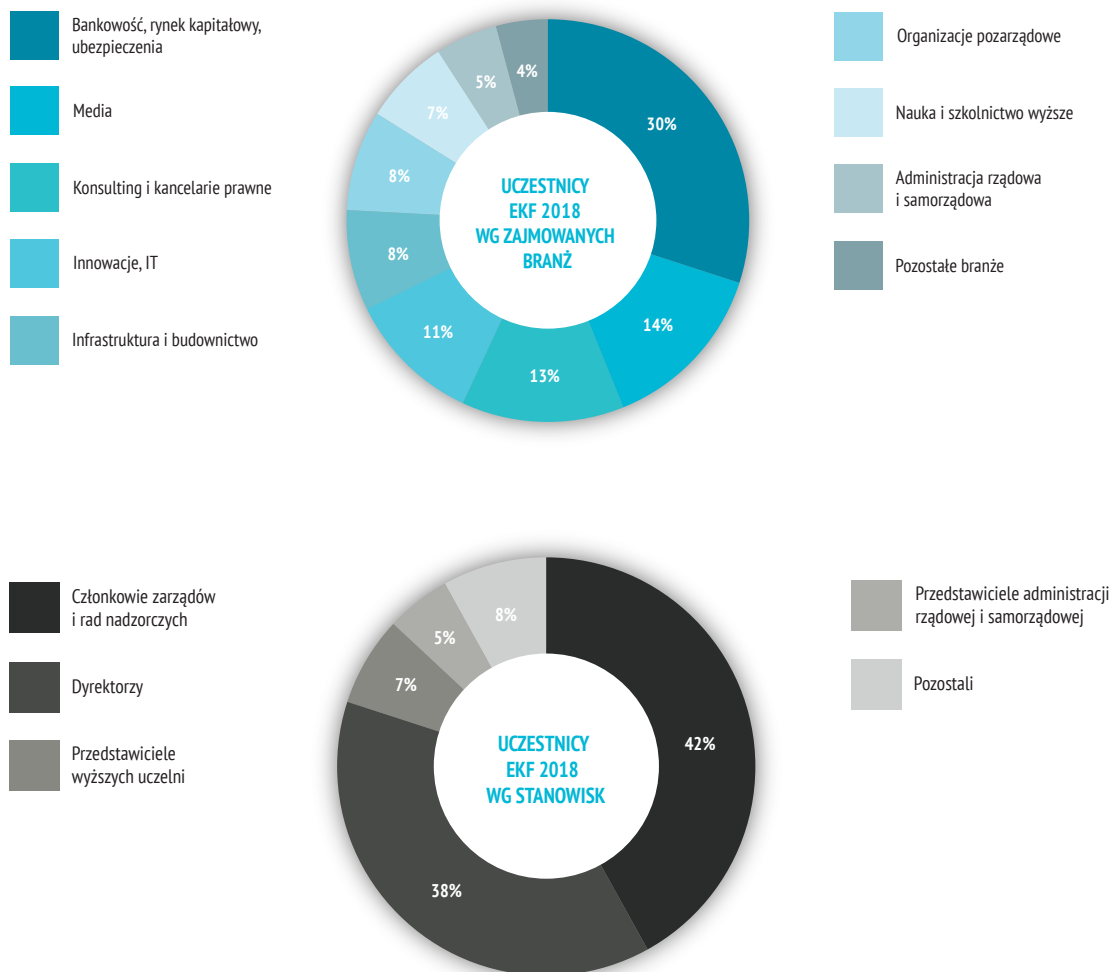
EUROPEAN
FINANCIAL
CONGRESS

Europejski Kongres Finansowy

3-5 czerwca 2019

www.efcongress.com

ŁĄCZNA LICZBA UCZESTNIKÓW EKF 2018: 1537

STATYSTYKI EKF 2011-2018

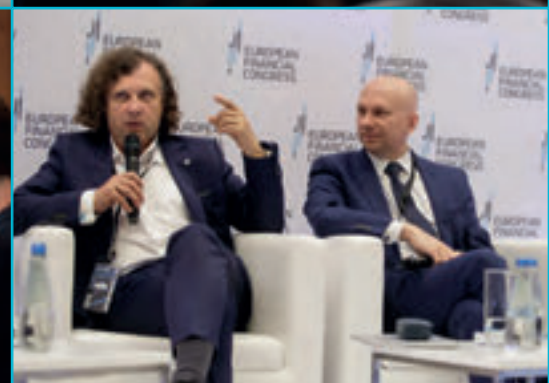

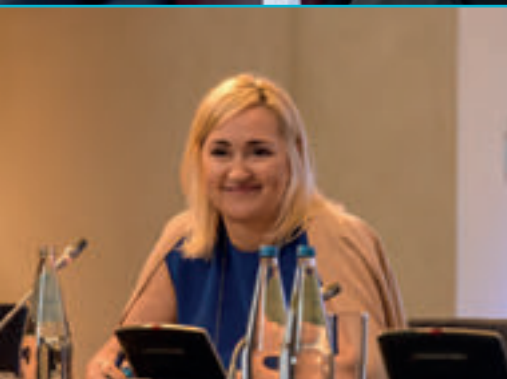
EKF 2018 w obiektywie

Docenisz różnicę

Bank Pekao S.A. to Twój partner w codzienności. Pomagamy Ci działać, bo wiemy, że zmiany są dobre, ale jeszcze ważniejsze jest wsparcie, które je ułatwi. Bank Pekao S.A. to polski bank, który sprawi, że docenisz różnicę!

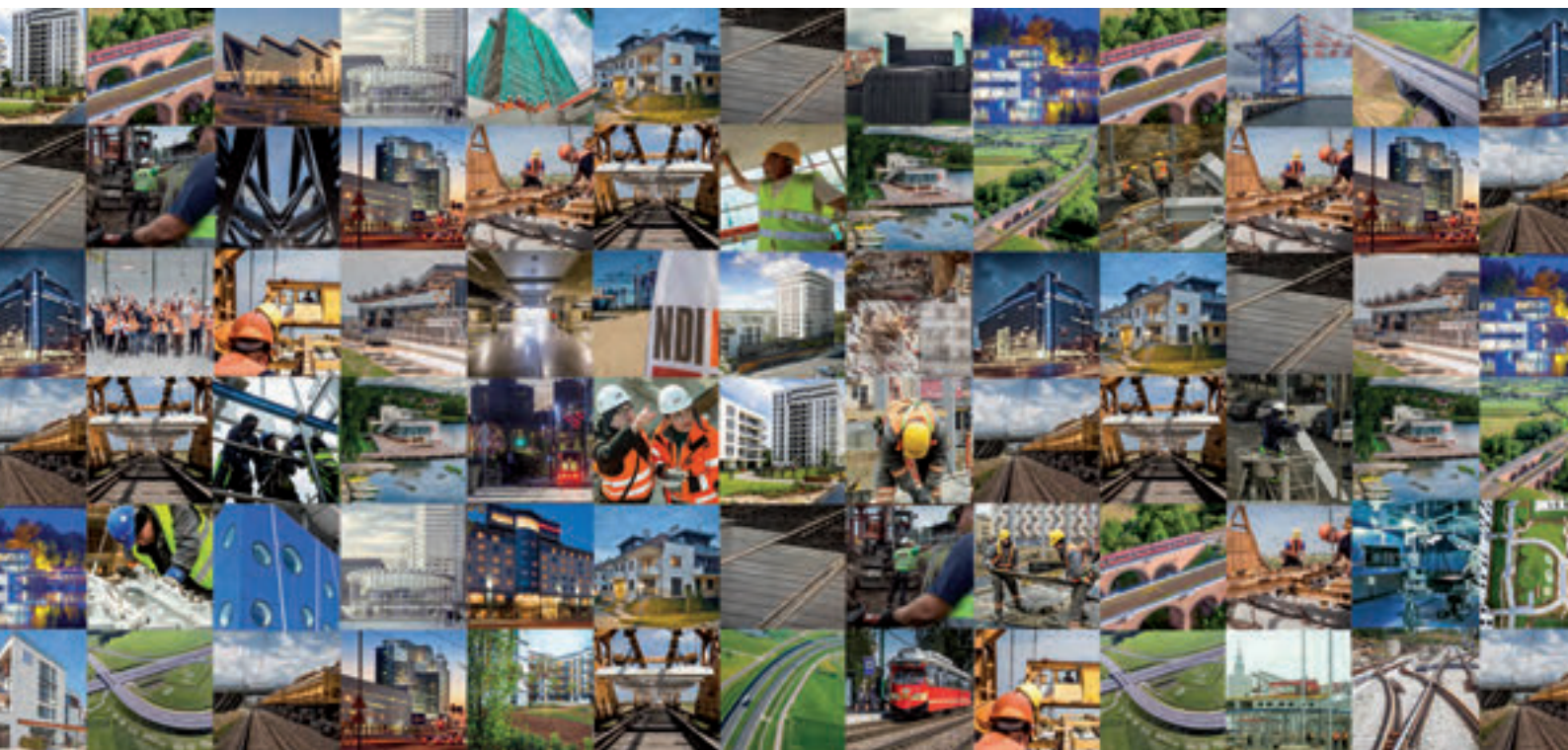

Bank Pekao

Bank Pekao S.A. | www.pekao.com.pl | 801 666 555 (opłata wg cennika operatora)

Budujemy przyszłość

Grupa NDI

Jesteśmy grupą kapitałową ze 100-procentowym polskim kapitałem.
Na rynku funkcjonujemy od niemal 30 lat.
W skład naszej Grupy wchodzi spółki operujące w następujących obszarach:

- Budownictwo
- Gazownictwo
- Nieruchomości
- Energetyka

Infrastruktura
transportowa

Autostrady

Apartamenty

Budownictwo
ogólne

Budownictwo
kolejowe

Hydrotechnika

Energetyka

Infrastruktura
miejska

WSPIERAMY
ROZWÓJ POLSKI
I POLAKÓW

Bank Polski
dzień dobry

0 NAS - 0 TOBIE!

Wiemy, że pieniądze są dla Ciebie ważne,
ale dla nas Ty jesteś ważniejszy.

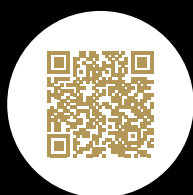
O co nam chodzi?

O ułatwianie, o upraszczanie, o przyspieszanie...
żebyś mógł żyć wolniej i spokojniej.

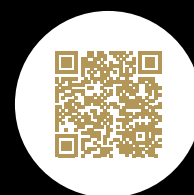
bluemedi.pl/efc

KARTA BUSINESS EXECUTIVE

Zeskanuj kod QR
i dowiedz się więcej

Scan the QR code
and find out more

Symbol Twojego sukcesu.

Karta Business Executive jest kompleksową odpowiedzią na potrzeby Klientów korporacyjnych podczas podróży biznesowych – od momentu planowania podróży, poprzez przybycie na lotnisko, aż do dotarcia do miejsca przeznaczenia.

Starannie wyselekcjonowany pakiet przywilejów Karty Business Executive (m.in. Priority Pass, iPass Wi-Fi, Fast Track czy rozszerzony zakres ubezpieczeń) zapewni najlepsze doświadczenia biznesowe, gwarantując komfort i bezpieczeństwo podczas podróży służbowych.

9 powodów, dla których warto mieć Kartę Business Executive:

Priority
Pass
na lotnisku
Chopina

Fast Track
na lotnisku
Chopina

Polityka
Insight

iPass
Wi-Fi
na lotnisku
Chopina

InterContinental
„Ambassador”

Sixt
Limousine
Fleet & Service

Sixt
Platinum

Avis
Preferred
Plus

Strefa
VIP Line
na lotnisku
Chopina

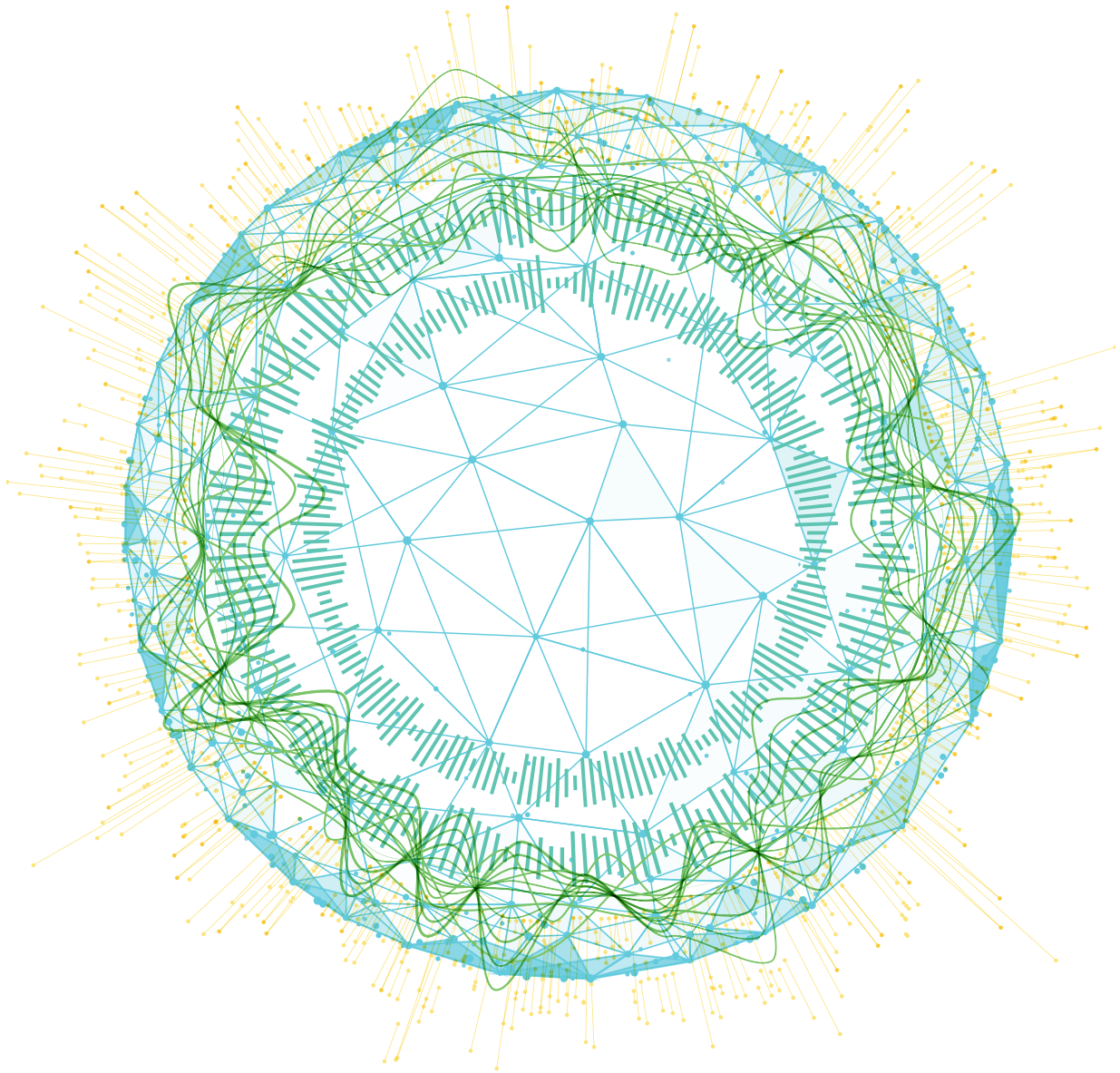
Więcej informacji:

www.executivecard.pl

Bank Handlowy w Warszawie S.A.

citi handlowy[®]

Znaki Citi oraz Citi Handlowy stanowią zarejestrowane znaki towarowe Citigroup Inc., używane na podstawie licencji. Spółce Citigroup Inc. oraz jej spółkom zależnym przysługują również prawa do niektórych innych znaków towarowych tu użytych.

Deloitte Services for Financial Institutions

Digital Banking Maturity Report

www.deloitte.com/pl/DBMaturityReport

Jak ludzki jest twój algorytm?

Zespół doradztwa biznesowego EY pomaga
w dostosowaniu cyfrowej oferty instytucji
finansowych do potrzeb ich klientów.
ey.com/financial #BetterQuestions

The better the question. The better the answer. The better the world works.

1 przygotowujemy
opracowania,
analizy oraz badania

2 konsultujemy
i opiniujemy
propozycje zmian
legislacyjnych

3 bierzemy udział
w inicjatywach
międzybranżowych
i publiczno-prywatnych

4 wyjaśniamy
skomplikowane
zagadnienia

8

udostępniamy
opracowania, analizy
i wyniki badań

5

prezentujemy
stanowisko branży

6

niezwłocznie
udzielamy
komentarza

7

ułatwiamy kontakt
z zewnętrznymi
ekspertami

www.igte.pl

www.youtube.com
– kanał IGTE

twitter.com/_IGTE

www.facebook.com/IGTEPL

One Group, one post-trade solution

KDPW | **CSD**

KDPW | **CCP**

KDPW | **LEI**

KDPW | **ARM**

KDPW | **TR**

Usługi CSD | Usługi CCP | Repozytorium Transakcji | Nadawanie kodów LEI

ARM - nowa usługa sprawozdawcza w ramach MiFIR | Agencja Numerująca

www.kdpw.pl

www.kdpwccp.pl

KIR.

myślimy cyfrowo

Opracowujemy i dostarczamy innowacyjne i niezawodne rozwiązania, odpowiadające wyzwaniom związanym z rozwojem technologii i zmianami prawnymi – krajowymi i europejskimi. Wspomagamy sprawne funkcjonowanie całego sektora bankowego w Polsce, branży płatniczej i e-commerce oraz administracji publicznej. Wykorzystując doświadczenie i dojrzałość operacyjną, adresujemy działania służące budowie nowoczesnej, cyfrowej gospodarki.

kir.pl

Wypprzedzamy oczekiwania

Dynamicznie zmieniające się otoczenie stawia przed firmami nowe wyzwania. KPMG, w oparciu o globalną wiedzę i doświadczenie swoich ekspertów, kompleksowo odpowiada na potrzeby i dostarcza najwyższej jakości rozwiązania stanowiące wartość dodaną dla klientów.

Audyt i usługi poświadczające | Podatki
Usługi doradcze | Usługi księgowe | Doradztwo prawne

kpmg.pl

CENIMY INNOWACYJNOŚĆ. ROZWIJAMY RYNEK.

Świat szybko się zmienia, dlatego wspieramy innowacyjne rozwiązania.

Mastercard® od lat rozwija bezgotówkowe metody płatności – od pierwszych kart płatniczych i transakcji internetowych po płatności telefonem.

Razem z naszymi Partnerami od zawsze wspieraliśmy nowe technologie. Dbamy także o to, by stale rosła liczba miejsc, w których można dokonywać płatności bezgotówkowych, a same transakcje były jeszcze szybsze, wygodniejsze i bezpieczniejsze.

Od 1 lipca zamrożony VAT? Z mBankiem nie odczujesz zmiany

Sprawdź ofertę mBanku i poznaj rozwiązania, dzięki którym zadbasz o **płynność finansową** swojego przedsiębiorstwa:

- zero kosztów do końca roku
- zero prowizji przygotowawczej
- zero prowizji od niewykorzystanej kwoty finansowania
- możliwość obliczenia luki płynnościowej wynikającej ze split payment

Oferta bankowości korporacyjnej dla firm prowadzących pełną księgowość.

www.zamrozonvyat.pl

Niniejszy materiał ma charakter wyłącznie informacyjny i jest upowszechniony w celu reklamy i promocji mBanku S.A. i nie może być traktowany jako wiążące zobowiązanie jakiegokolwiek osoby, w tym mBanku S.A. z jakiegokolwiek tytułu. Niniejszy materiał nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego i ma on charakter wyłącznie informacyjny. mBank S.A. nie gwarantuje kompletności zawartych w nim informacji. Szczegółowe informacje o warunkach i opłatach są dostępne w Oddziałach Korporacyjnych mBanku.

Plan szyty na miarę

Plan
#15

600 200 200

provident.pl

Wierzymy w Twój plan

Koszt połączenia wg taryfy operatora. Provident Polska SA

Provident Polska SA z siedzibą przy ul. Inflanckiej 4A, 00-189 Warszawa, wpisany przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000009389, zarejestrowany jako podatnik pod numerem NIP 525-15-71-292, o kapitale zakładowym w wysokości 142 900 000,00 zł, który został wpłacony w całości.

Success.

Best created **together.**

Investment banking is a complex business, but our philosophy is simple: we focus on successful client outcomes. In a world of experts, we believe that by supplementing your expertise with our own, we are able to create winning solutions and business success. Together.

ubs.com/investmentbank

Sopot

4-6 PAŹDZIERNIKA 2018

www.sopotjazz.pl

KURATOR ARTYSTYCZNY — GREG OSBY

Zrealizowano przy pomocy finansowej
Miasta Sopotu

wszędzie tam, dokąd zmierzasz

SŁOWEM WSZYSTKO

**Polskie
Radio 24.**

Najważniejsze wydarzenia
gospodarcze istotne dla świata i Polski
w audycjach Polskiego Radia 24

Rządy Pieniądza:
poniedziałek - piątek o godz. 9.13

Gospodarka 24:
sobota o godz. 9.10

polskieradio24.pl

POLSKA AGENCJA PRASOWA SA

SERWIS EKONOMICZNY POLSKIEJ AGENCJI PRASOWEJ

Od ponad 15 lat tworzy go największa
Redakcja Ekonomiczna w Polsce

Ponad 35 redaktorów
i korespondentów PAP

- Informacje z kraju i ze świata, mogące mieć wpływ na zachowanie się rynków
- Serwis uzupełniany jest informacjami czołowych światowych agencji prasowych takich jak Bloomberg, Reuters, AFP czy DPA
- Dziennie ponad **100** informacji ekonomicznych i polityczno-gospodarczych z kraju i ze świata
- Ponad **1000** opisanych podmiotów rynku kapitałowego

Serwis zawiera m.in.: informacje makroekonomiczne, informacje o spółkach publicznych, regulacje prawne dotyczące rynków, notowania giełdowe, walutowe i towarowe, opinie uczestników rynku.

Z Serwisu Ekonomicznego korzystają przedsiębiorcy i menedżerowie oraz inwestorzy, analitycy i maklerzy oraz największe w Polsce wydawnictwa prasowe, radia, telewizje i portale internetowe.

Zamów dostęp testowy: biznes@pap.pl 22 509 22 25

16,0 mln internautów*
4,3 mln czytelników**

**POLSKA
PRESS
GRUPA**

www.polskapress.pl

Siła grupy.

**Dziennik
Bałtycki**

naszemiasto.

Strefa Biznesu

strefaAGRO

**TELE
magazyn**

ona
- STRONA KOBIEC -

magazyn mobilnego mężczyzny
MOTO salon

motofakty.pl

GOL24

* Badanie Gemius/PBI realizowane przez Polskie Badania Internetu sp. z o.o. i Gemius Polska sp. z o.o. Dane za okres: 06.2018

** PBC, V 2017 - IV 2018, wskaźnik OTS 1+, Grupa celowa: wszystkie przypadki, Wielkość (ważona): 30 136 052 (n = 20 038), 4 emisje w każdym tytule, dzienniki (w każdy dzień od poniedziałku do soboty); tytuły Polska Press Grupy: Pakiet Wider Sieciowy (18), Pakiet Wider TV (2) Express Bydgoski, Naszemiasto.pl, Nowości – Dziennik Toruński, TV Pilot, Tygodnik Ostrołęcki

ZOBACZ nowe wydarzenia
„Pulsu Biznesu”

Skorzystaj z

15%

rabatu na wydarzenia

wpisz kod „**ekf15**” podczas rejestracji

konferencje.pb.pl

wiedza klasy biznes

Nasze cykliczne wydarzenia:

Konferencja Trendy Contact Center
Forum Polskich Menedżerów Logistyki „Polska Logistyka”
Forum Dyrektorów Działów Prawnych
Kongres Public Relations i Komunikacji
HR Summit
Kongres Business Intelligence

Szczegóły: tel: 22 333 97 77, e-mail: konferencje@pb.pl

Organizatorzy i partnerzy

..... WSPÓŁORGANIZATORZY

Bank Pekao

..... PARTNER GŁÓWNY

Bank Polski

..... PATRONAT HONOROWY

Narodowy Bank Polski

..... PARTNERZY

POLITYKA
INSIGHT

Finance

..... GŁÓWNI PARTNERZY MEDIALNI

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

Bankier.pl

POLSKA AGENCJA PRASOWA

..... PARTNERZY MEDIALNI

aleBank.pl

BANK

BS NET
Internetowy Serwis Bankowości Spółdzielczej

Builder

Dziennik
Bałtycki

POLSKA
PRESS
GRUPA

Strefa Biznesu

fintek.pl

FORSAL.PL

Harvard
Business
Review
POLSKA

HOLISTIC
NEWS
PEŁNY OBRAZ ŚWIATA

interia

inwestorzy.tv

MANAGER

MY
COMPANY
POLSKA

NEWSPOINT

Obserwator
finansowy.pl

 outsourcing
portal

POLISH
MARKET

Puls
Biznesu

 Poradnik
Przedsiębiorcy

pro**meritum**
MAGAZYN KREDYTU KONSUMENCKIEGO

THINKTANK

 trojmiasto.pl

WARSAW
BUSINESS JOURNAL

..... **PARTNERZY INSTYTUCJONALNI**

FROB
FUNDACJA ROZWOJU
OBROTU BEZGOTÓWKOWEGO

 Global Compact
Network Poland

 Izba
Domów
Maklerskich

IZFiA 20
IZBA ZARZĄDZAJĄCYCH FUNDUSZAMI
I AKTYWAMI

 Konferencja
Przedsiębiorstw
Finansowych
w Polsce

PIIT

CORPORATE
FINANCE &
BANKING
CONGRESS

16-17 października 2018

KONGRES
BANKOWOŚCI
DETALICZNEJ

21-22 listopada 2018

KONGRES
CONSUMER
FINANCE

6-7 grudnia 2018

ZARZĄDZANIE
RYZYKIEM
I KAPITAŁEM

styczeń/luty 2019

IT W INSTYTUCJACH
FINANSOWYCH

marzec 2019

EUROPEAN
FINANCIAL
CONGRESS

3-5 czerwca 2019

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową

ul. Do Studzienki 63, 80-227 Gdańsk

tel. 58 524 49 01, fax 58 524 49 09

efc@ibngr.pl

www.efcongress.com

